

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สุรัชย์ เกตุนิล

งานวิจัยสถาบันฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ประจำปีงบประมาณ 2557

คำนำ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้รับทุนวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ที่จะเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเชิงบริหารจัดการด้านการทำวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต่อไป

สุรัชย์ เกตุนิล

ผู้วิจัย

ชื่องานวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปีที่ทำวิจัย 2557
ผู้วิจัย สุรชัย เกตุนิล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานและปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยศึกษาปัจจัยการทำงานวิจัยสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบัน 7 ปัจจัย จากกลุ่มตัวอย่าง 177 คน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์สมการพยากรณ์ของตัวแปรเกณฑ์โดยวิธีถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยในระดับปานกลาง ปัจจัยการทำวิจัยสถาบันทั้ง 7 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (2) ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (3) ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย (4) ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย (5) ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน (6) ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย และ (7) ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีผลทางบวก (+) และปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย มีผลทางลบ (-) ต่อสภาพการทำงานวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัยสถาบัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบสามารถเขียนสมการ ดังนี้ $Y = .927 + .177X6 - .219X7 + .162X3$ และ $Z = .064Z6 + .064Z7 + .076Z3$

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิจัยสถาบัน, บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Abstract

This objective of this research was study of the relationship of working condition and factor that influenced on institutional research of academic supporting staff of Pibulsongkram Rajabhat University. The 7 factors were studied from 177 academic staff and analyzed by use Pearson's product moment correlation coefficient and the equation of the variable threshold using multiple regression stepwise. It was found that academic staff had knowledge about research methodology for survey research in intermediate level. These 7 factors : The characteristic of the research, The source of knowledge research, The Factor about consultant for research, The skills to do research, The policy agency, The knowledge to do the research, and The budget for research, there were relationship with statistically significant level .05. The characteristic of the researcher and the source of knowledge research were positive (+) effect, but the

Factor about consultant was negative (-) effect on the experience in research of academic staff. The correlation coefficient of variables equation were $Y = .927 + .177X6 - .219X7 + .162X3$ and $Z = .064Z6 + .064Z7 + .076Z3$.

Keywords : influencing institutional research factors, academic supporting staff, Pibulsongkram Rajabhat University

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทคัดย่อ	(ข)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(ฉ)
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของการวิจัยสถาบัน	12
ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน	14
การวิจัยสถาบันกับการวางแผนและการบริหาร	15
สถานภาพของงานวิจัยสถาบัน	15
สถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา	16
แนวทางการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา	18
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา	23
ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน	25
หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานวิจัยสถาบัน	26
วิธีการและเทคนิคของการวิจัยสถาบัน	27
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัย	30
สภาพการทำวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
วิธีดำเนินการวิจัย	45
ขั้นตอนการวิจัย	45
การศึกษาข้อมูลและสังเคราะห์เบื้องต้น	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	46
ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัย	53
ราชภัฏพิบูลสงคราม	
ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัย	60
ราชภัฏพิบูลสงคราม	
การวิเคราะห์เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยในการทำ	65
วิจัยสถาบัน	
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของสภาพการทำงานวิจัยสถาบันกับปัจจัย	66
ในการทำวิจัยสถาบัน	
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิเคราะห์	69
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	72
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตารางที่ 2	ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน	53
ตารางที่ 3	ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย	53
ตารางที่ 4	รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงาน ที่ปฏิบัติอยู่	54
ตารางที่ 5	ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัย	54
ตารางที่ 6	สิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย	55
ตารางที่ 7	แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการ ศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัย	55
ตารางที่ 8	ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำ ปรึกษา	56
ตารางที่ 9	งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย	56
ตารางที่ 10	ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสร้าง เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	57
ตารางที่ 11	วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ตารางที่ 12	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ตารางที่ 13	การนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้	59
ตารางที่ 14	การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ /เผยแพร่ผลงาน	59
ตารางที่ 15	ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน	60
ตารางที่ 16	การวิเคราะห์เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัย ในการทำวิจัยสถาบัน แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์	65
ตารางที่ 17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเกณฑ์ กับตัวแปรพยากรณ์	66
ตารางที่ 18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ	67
ตารางที่ 19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ (b, β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพยากรณ์ (SE_b)	68

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญกับการวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการวิจัยประยุกต์ที่เน้นการนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานและองค์กรโดยตรง โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยในลักษณะต่างๆ ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนา “การวิจัย” จึงเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรในกระบวนการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ความถูกต้อง ในสิ่งที่ต้องการศึกษา มีการรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์และตีความหมายของผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญของการวิจัย คือ การได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เป็นการกระทำอย่างมีระบบที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ การวิจัยเกิดขึ้นด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ การวิจัยเพื่อความรู้ทางวิชาการ และการวิจัยประยุกต์ ซึ่งเป็นการวิจัยที่นำผลมาใช้ในการปฏิบัติโดยตรง

การวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาศาสตร์ความรู้ในทุกแขนง จนกล่าวได้ว่าการวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนา นอกจากจะเป็นกระบวนการค้นหาความรู้ความจริงอย่างเป็นระบบระเบียบวิธีแล้วยังก่อให้เกิดความรู้ และความก้าวหน้าทางวิชาการ ทั้งเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การวางแผน การบริหาร การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาของไทยรวมถึงมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กันยารัตน์ เอี่ยมอัมพร. 2546) และภาระหน้าที่เรื่องการศึกษาวิจัยถือว่าเป็นภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 เนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบุกเบิกและแสวงหาความรู้ที่มีค่าแก่สังคมขณะเดียวกันบุคลากรของสถาบันศึกษาก็จะได้เพิ่มพูนสติปัญญาและสามารถถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตามความต้องการของสังคม ซึ่งมีความสำคัญเทียบเท่ากับการสอน

สถาบันอุดมศึกษาถือว่าเป็นสถาบันที่มีความพร้อมด้วยปัจจัยที่หลากหลายในการทำวิจัยมากกว่าสถาบันอื่นๆ กล่าวคือ เป็นสถาบันที่อยู่ในฐานะเป็นผู้นำและมีความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นแหล่งรวมนักวิชาการ รวมทั้งมีอิสระและเสรีทางวิชาการอย่างเพียงพอแก่การทำวิจัย สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำสำหรับดำเนินงานด้านวิจัยทั้งยังนำผลการวิจัยมาช่วยเสริมเนื้อหาวิชาการที่จะนำมาถ่ายทอดให้แก่นิสิต/นักศึกษา อันจะช่วยส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น (นัสดี ทรัพย์บัญญัติ. 2546) ดังนั้น กล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นมีศักยภาพในการดำเนินการวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคลที่กระจายอยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัย รวมทั้งในหน่วยวิจัยระดับต่างๆ ภายใต้สังกัดของหน่วยงานรัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาสังคม เช่นเดียวกับนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา อันแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่มีทั้งนโยบายการสนับสนุนและการมีทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ เห็นได้จากสถาบันอุดมศึกษาทุกสถาบัน

ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ดำเนินการของ มหาวิทยาลัยและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันเป็นหนึ่งในปณิธานของทุกๆ สถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น กล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีศักยภาพในการ ดำเนินการวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคลที่กระจายอยู่ในมหาวิทยาลัย ทั้งนักวิชาการ อาจารย์ ข้าราชการ กอปรกับ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ รวมถึงนิสิต/นักศึกษา ที่จะสร้างองค์ความรู้เพื่อ พัฒนาสังคม อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีทั้งนโยบายสนับสนุน และการมีทรัพยากรบุคคลที่พร้อมในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย แห่งชาติ. 2548)

ทรงธรรม อธิบายว่า การวิจัยสถาบันเป็นเสมือนกระจกส่องดูตนเองว่าได้ปฏิบัติหรือ บริหารจัดการสถาบันตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ ที่สถาบันได้กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีความสอดคล้องกับนโยบายและ ยุทธศาสตร์ของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงาน เจ้าสังกัดของสถาบันนั้นๆ หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้มีข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและ พัฒนางานของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมทั้งเป็นวงจรของการพัฒนาองค์กร อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนา องค์กร และขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางในการส่งเสริมให้บุคลากรผู้ทำงานวิจัยสถาบันได้พัฒนาศักยภาพ ทางวิชาการและมีโอกาสความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเองควบคู่ไปด้วยกันกับการพัฒนาองค์กรด้วย

การวิจัยสถาบันหากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการวิจัยในงานประจำของสถาบันและ/องค์กรนั่นเอง ซึ่งจะมีประโยชน์ในแง่ของการปรับปรุงและพัฒนางานประจำที่ทำอยู่ทุกวันด้วย โดยสามารถนำงานที่ทำ อยู่มาใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการวางแผนการวิจัย เปรียบเทียบวิธีการทำงานระหว่างวิธีการทำงานที่ใช้ กันอยู่เดิมกับวิธีการที่คิดขึ้นหรือประยุกต์จากที่ผู้อื่นคิดไว้แล้ว ซึ่งเชื่อว่าจะจะเป็นวิธีการที่ดีกว่าเดิมในด้าน ในด้านหนึ่ง เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่า ใช้เวลาน้อยกว่า ลดขั้นตอนลง และปลอดภัยกว่า เป็นต้น หากมีการวางแผนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ป้องกันอคติได้อย่างรัดกุม มีการตั้งคำถามวิจัยอย่างชัดเจน มี การประมวลผลอย่างน่าเชื่อถือ และได้ข้อสรุปใหม่จากงานวิจัย ก็จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสถาบัน ได้

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในประเทศให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ โดยมีภารกิจหลัก 4 ด้านด้วยกัน คือ การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการสู่ชุมชนและ/หรือท้องถิ่น และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ทำให้ บทบาทของสถาบันอุดมศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ โดยเป้าหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ คือ การเป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้จบออกไปอย่างมีคุณภาพเป็นทรัพยากรบุคคลที่มี ความรู้ความสามารถ มีทักษะในการแก้ปัญหาออกไปสู่สังคม พัฒนาสังคมและประเทศชาติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในด้านประสิทธิภาพการผลิตของแรงงาน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว แรงงานที่มีการศึกษาสูงจะมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพมากกว่าแรงงานที่มีการศึกษาน้อย ฉะนั้น ประเทศใดที่มีแรงงานการศึกษาน้อยก็จะเสียเปรียบใน

ด้านประสิทธิภาพที่จะเพิ่มผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้ผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ตลอดจนปริญญาเอกในสาขาวิชาต่างๆ มากมาย แต่ประเทศชาติก็ยังมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่อีกจำนวนมาก บางสาขาวิชามีความต้องการบุคลากรอยู่ในระดับมากจนเรียกได้ว่าเป็นสาขาที่ขาดแคลน และความขาดแคลนบัณฑิตที่มีความสามารถเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้การพัฒนาไม่มีความล่าช้าได้ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต้องตระหนักถึงบทบาทและความจำเป็นที่จะต้องปรับบทบาทให้การดำเนินการต่างๆ มีความคล่องตัว สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการของประเทศชาติอย่างทันทั่วถึง ไม่ตกอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันดังที่พบว่าบัณฑิตบางสาขาวิชาที่มีความขาดแคลน แต่บางสาขาวิชากลับล้นตลาดจนเกิดสภาวะการว่างงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพการณ์เหล่านี้เองที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาว่ายังมีปัญหาเป็นอยู่มาก

ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาส่วนหนึ่งคือความล่าช้าในการดำเนินการต่างๆ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นปัญหาที่ได้รับผลกระทบมาจากการติดอยู่ในระบบราชการอย่างยาวนาน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2542) ทั้งระบบการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ โดยมีระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่เป็นไปภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบราชการที่ถือปฏิบัติกันโดยทั่วไปสำหรับ กรม กองของระบบราชการ การดำเนินการต่างๆ ต้องยึดถือกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ โดยเคร่งครัด ซึ่งในบางกรณีก็อาจขัดกับลักษณะการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการความยืดหยุ่น ความคล่องตัวและความฉับไวในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สนองตอบความก้าวหน้าทางวิชาการได้ ทางด้านการบริหารงานบุคคลก็ประสบปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะการที่ไม่สามารถดึงคนดี คนเก่ง ให้เข้าสู่มหาวิทยาลัยได้ การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมก็ไม่อาจกระทำได้เพราะยังคงความเป็นข้าราชการอยู่ ปัญหาการบริหารด้านการเงินทรัพย์สินและงบประมาณรวมทั้งการพัสดุนั้น ก็เป็นเรื่องที่มีความล่าช้าในการปฏิบัติมาโดยตลอด นอกจากความล่าช้าของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวแล้วนั้น ยังพบว่าสถาบันอุดมศึกษายังต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพควบคู่ไปกับระบบการวิจัยสถาบัน ที่กล่าวเช่นนั้นเนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้นได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะต้องดำเนินการในสถาบันการศึกษาทุกระดับรวมทั้งระดับอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติดังกล่าวทำให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก และกระบวนการประกันคุณภาพดังกล่าวต้องอาศัยการวิจัยสถาบันเข้ามาช่วย ทั้งนี้เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถ้าขาดเรื่องของการวิจัยสถาบัน (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2542) ซึ่งเป็นเรื่องที่ทบวงมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2517 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้มีฐานข้อมูลที่เกิดการวิจัยแล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันด้านต่างๆ ซึ่งการวิจัยสถาบันจะต้องให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะการประกันคุณภาพโดยไม่มีตัวบ่งชี้คุณภาพที่ได้มาจากการวิจัยนั้นก็จะกลายเป็นการประเมินในลักษณะที่เป็นอัตนัย

มากเกินไป รวมทั้งอาจได้ตัวบ่งชี้ที่ไม่น่าเชื่อถือเท่าที่ควร จนทำให้บางองค์ประกอบของการประกันคุณภาพไม่มีฐานที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องตามระเบียบวิธีที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยสถาบันนั้นเป็นการวิจัยเพื่อแสวงหาสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการพิจารณาตัดสินใจในกระบวนการบริหารการวางแผน สำหรับกระบวนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาการวิจัยสถาบันนับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากความซับซ้อนของภารกิจและองค์ประกอบต่างๆ จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ภาระงานในการทำวิจัยสถาบันนั้นเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบไว้อย่างดี พร้อมจะเรียกใช้หรือนำมาวิเคราะห์หาชุดสารสนเทศต่างๆ รวมทั้งข้อมูลในอดีต ข้อมูลปัจจุบัน และการคาดคะเนในอนาคต การวิเคราะห์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับระบบงานของสถาบันต่างก็ล้วนเป็นการวิจัยสถาบัน อย่างไรก็ตามการทำวิจัยสถาบันไม่จำกัดความรับผิดชอบอยู่เฉพาะในกลุ่มนักวิจัยสถาบันหรือนักนโยบายและแผน บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นทั่วไป ภายนอกสถาบันก็อาจจะทำวิจัยสถาบันได้ แต่ถ้าจะให้ประโยชน์สำหรับสถาบันผู้ดูแลการวิจัยสถาบันจะต้องรับทราบ รับรู้ หรือเก็บรวบรวมผลการวิจัยต่างๆ เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ ซึ่งผู้ที่นำผลการวิจัยสถาบันไปใช้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารส่วนมากจะเห็นความสำคัญของการวิจัยสถาบันที่มีต่อการบริหารและการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (สุเมธ แยม่นุ. 2542 : 24-27) โดยเชื่อว่างานวิจัยสถาบันนั้น สามารถจะให้คำตอบและ/หรือให้คำอธิบายที่ลึกซึ้งถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจน งานวิจัยสถาบันช่วยให้การกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการพัฒนา มีความเป็นไปได้สูง งานวิจัยสถาบันเป็นการติดตามและประเมินผลกลไก มีกระบวนการที่เชื่อถือได้ ดังนั้น ผลการติดตามประมวลผล จึงเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ พร้อมกันนี้การวิจัยสถาบันก็ยังมีปัญหาอยู่มาก ประเด็นปัญหาแรก ก็คือ งานวิจัยสถาบันในระดับสถาบันอุดมศึกษายังขาดการวิเคราะห์ภาพซึ่งเป็นทิศทางในอนาคต งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาสถานภาพที่เป็นอยู่ และมักจะตอบคำถามว่าเกิดอะไรขึ้นในปัจจุบัน แต่สิ่งที่ผู้บริหารอยากเห็นนั้นเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมในอนาคต ทิศทางในอนาคต ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และไม่ใช่เฉพาะในสถาบันของตนเองเท่านั้นแต่ควรวิเคราะห์ไปถึงสถาบันอื่นๆ พร้อมไปด้วยเพื่อนำมาใช้ในการเปรียบเทียบต่อไป ส่วนในประเด็นปัญหาที่สอง คือ นักวิจัยสถาบันจะคุ้นเคยกับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบดั้งเดิม ทำให้งานวิจัยหลายเรื่องเกิดความล่าช้าและไม่ทันกาล ถ้าพูดถึงงานวิจัยทุกคนก็จะนึกถึงกระบวนการของงานวิจัย เทคนิคของการวิจัยการออกแบบงานวิจัย การเขียนรายงานวิจัย ซึ่งจะเห็นและเข้าใจว่าเป็นกระบวนการที่ช้า/ยุ่งยาก ทำให้ผู้บริหารบางส่วนมีความรู้สึกว่าการวิจัยสถาบันไม่ได้ช่วยอะไรมากนัก ในที่สุดผู้บริหารก็จะต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของตนเองในการตัดสินใจ สาระของการวิจัยสถาบันในขณะนี้จำเป็นต้องมุ่งวิเคราะห์คุณภาพการผลิตและความคุ้มทุนของการผลิต จะต้องมุ่งสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัยสถาบันหรืองานวิจัยสถาบัน ควรจะพัฒนาตัวเองไปวิจัยในระดับที่สูงขึ้นเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยเชิงทิศทาง งานวิจัยที่แสดงถึงความเคลื่อนไหวที่ควรจะเป็นไปในอนาคต งานวิจัยสถาบันที่ทำอยู่ทุกวันนี้จะต้องปรับตัวและจะต้องใช้กลไกงานวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร งานวิจัยสถาบันถือได้ว่าเกิดขึ้นมาจากความต้องการได้รับข้อมูลสนับสนุนของผู้บริหารที่ถูกต้องแม่นยำและเพียงพอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อการช่วยตัดสินใจแก้ปัญหา วางแผน และ

กำหนดนโยบายให้การดำเนินงานต่างๆ บรรลุเป้าหมาย ของการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ซึ่งได้บรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยต้องตระหนักและให้ความสนใจในการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย/สถาบันเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการนำเอาการวิจัยสถาบัน (Internal Research) เข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างฐานข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผน พัฒนา และการบริหาร ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาการขยายตัวระดับอุดมศึกษามีมากขึ้น ทำให้บทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งด้านการบริหารบุคคล การงบประมาณ ทรัพยากร และงานด้านวิชาการ การขยายตัวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ติดตามมา และยากที่จะเห็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนหรือทันทั่วถึง ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องตระหนักและคาดคะเนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ ข้อมูลอย่างมีระบบ อันจะเป็นข้อมูลประกอบแนวทางการพัฒนาตามแผนงานมหาวิทยาลัยในทิศทางที่ถูกต้องหรือใช้ติดตามผลการดำเนินงานในระยะสั้น โดยข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณในการลงทุนทางการศึกษา โปรแกรมการเรียนการสอน นิสิตและบุคลากร การใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ผลกระทบจากนโยบายทางการศึกษา ผลการตัดสินใจของผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ งานวิจัยสถาบันถือเป็นหน้าที่ที่ต้องรวบรวมและจัดสร้างฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาของมหาวิทยาลัยการวิจัยสถาบันในไทยได้กำหนดขึ้นเป็นหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ในปี 2514 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ริเริ่มก่อตั้ง ภายใต้โครงสร้างของกองแผนงาน และต่อมามหาวิทยาลัยหลายๆ มหาวิทยาลัยได้พัฒนาโครงสร้างงานให้เห็นชัดเจนในช่วงปี พ.ศ. 2521 – 2523 โดยมีขอบข่ายงานที่เห็นชัดเจน ได้แก่ ด้านวิจัยสถาบัน ด้านคลังข้อมูล และด้านสารสนเทศ

อย่างไรก็ตาม การวิจัยสถาบันเท่าที่ผ่านมายังเป็นลักษณะการวิจัยเฉพาะในมหาวิทยาลัย คือ ศึกษาเฉพาะเรื่องของตนเอง (Internal Efficiency) ซึ่งมักจะคำนึงถึงกระบวนการในการจัดการศึกษา (Process) และผลผลิตของมหาวิทยาลัยว่ามีคุณภาพ | ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด กอปรกับการวิจัยสถาบันที่ผ่านมามักเรียกว่า Administrative Research ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาพัฒนามาประกอบการตัดสินใจสำคัญๆ มาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง อาทิ มักวิจัยว่าผลผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร เช่น รับนิสิตเข้ามา 100 คน สำเร็จการศึกษาเพียง 30 คน ก็หมายความว่า ประสิทธิภาพไม่ดี จากนั้นก็หาสาเหตุว่าอะไรไม่ดี อย่างนี้เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาสถาบันที่ผ่านมาเป็นการดูประสิทธิภาพของตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ในอนาคตการวิจัยสถาบันในแบบ Internal Efficiency ยังคงต้องทำอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ศึกษาเฉพาะภายใน Internal Efficiency เพียงอย่างเดียว เพราะการศึกษาเฉพาะภายในมหาวิทยาลัยคงไม่เพียงพอที่จะให้ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหากศึกษาเฉพาะภายในมหาวิทยาลัย ผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไม่สามารถนำไปใช้ได้ทุกเหตุการณ์ และ/หรือไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ผู้มารับบริการของมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ ซึ่งในอนาคตการวิจัยสถาบันจำเป็นต้องขยายขอบเขตการวิจัย โดยให้ความสำคัญกับการวิจัยภายนอก (External Efficiency)

ซึ่งต้องประกอบด้วยวิธีการศึกษา ที่หลากหลายกว่าการทำแบบ Internal Efficiency เช่น การนำเอาวิธีการแบบ Environment Scanning คือ การศึกษาประเมินสภาพแวดล้อมของอุดมศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งทำให้สามารถวางแผนการผลิตบัณฑิตได้ถูกทางและสามารถพัฒนางานวิจัยสถาบันให้สนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นมาตรฐานสากลอีกด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถือเป็นสถาบันการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหาวิทยาลัยได้มุ่งเน้น “การพัฒนาการวิจัย และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ บูรณาการไปสู่การเรียนการสอนและบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” เพื่อมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง และก้าวสู่การพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย คณะ จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหน่วยงานในสังกัดระดับสำนัก/สถาบัน/ศูนย์/กอง ได้แก่ สำนักงานอธิการบดี สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สำนักงานสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันวิจัยและพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเวียงแก้ว ศูนย์วิทยาศาสตร์ กองส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศด้านกีฬา กองกลาง กองนโยบายและแผน กองบริการการศึกษา กองบริหารงานบุคคล กองพัฒนานักศึกษา กองคลัง กองมาตรฐานวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โครงการบริการหอพักทะเลแก้วนิเวศน์ โครงการจัดตั้งสถาบันนานาชาติ และโครงการจัดตั้งสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยฯ เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์เกี่ยวกับหน่วยงาน/คณะ/สำนักต่างๆ เพื่อใช้ผลการวิจัยเชิงวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจในการจัดทำข้อมูลต่างๆ ตัวอย่างเช่น ด้านนักศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านนโยบายและแผน ด้านวิสัยทัศน์/พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีการกำหนดให้การวิจัยสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของนักวิจัยสถาบัน นักวิชาการ พร้อมส่งเสริมการจัดทำวิจัยสถาบันและเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งการให้บริการทางด้านการวิจัยสถาบัน ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ในทุกๆ ปีงบประมาณ ในหมวดงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น 200,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการวิจัยตามแนวคิดในการทำวิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบบริหารงานอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ให้แนวคิดในการทำวิจัยสถาบันเกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และสนับสนุนการจัดทำโครงการวิจัยสถาบันที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์นำมาประกอบการตัดสินใจในการจัดทำนโยบายเพื่อการวางแผน การรองรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพ การบริหาร และการปรับปรุงงานในหน่วยงาน

สิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยสามารถเป็นที่พึ่งพาของสังคมได้ นอกเหนือจากการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ก็คือ การสร้างผลงานวิจัยให้มีคุณภาพ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา

ประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั่นเอง เพราะการวิจัย คือ กระบวนการทางปัญญา คือ การเรียนรู้ที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ คือ การเอาปัญญาแทนที่การใช้อำนาจ จึงเป็นกระบวนการหรือการทำให้ถูกต้องด้วย

นอกจากนี้ ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันที่กำกับโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เสนอข้อที่ควรปรับปรุงและพัฒนาของมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ไว้ว่าสถาบันควรลดภาระงานของอาจารย์บางคณะหรือจัดหาอาจารย์เพิ่มเพื่อให้อาจารย์มีเวลาทำวิจัยมากขึ้น และควรพัฒนาบัณฑิตศึกษาให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกับระบบวิจัยของสถาบัน รวมทั้งสถาบันควรจัดให้มีหน่วยงานบริหารงานวิจัยเพื่อดูแลงานวิจัยของสถาบันทั้งระบบ และควรหาทางเพิ่มงบประมาณด้านการวิจัยของสถาบันให้มากขึ้น พร้อมกับสถาบันควรกระตุ้นหรือสร้างระบบจูงใจ (Incentive) ให้เกิดการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการให้มากขึ้น

การที่จะดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าวให้บรรลุผลได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถาบันที่มีคุณภาพ ซึ่งนอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในเชิงบริหารเป็นอย่างดีแล้ว จะต้องมีความข้อมูลที่จำเป็นต่างๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอสำหรับช่วยในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา เพื่อวางแผนและเพื่อกำหนดนโยบายให้การดำเนินงานต่างๆ บรรลุผลตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้จากความสำเร็จที่ผู้บริหารจะต้องได้รับข้อมูลซึ่งถูกต้องแม่นยำและเพียงพอนี้เอง จึงก่อให้เกิดแนวความคิด เรื่อง “การวิจัยสถาบัน” (*Institutional research*) ขึ้น เพราะการบริหารงานในยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นยุคของเทคโนโลยีข่าวสาร ผู้บริหารจะต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ยุ่งยาก ละเอียดอ่อนและซับซ้อนเพิ่มขนานนาประการ รวมทั้งต้องใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีประสิทธิภาพด้วย (เยาวตี วิบูลย์ศรี, 2535)

การวิจัยสถาบัน เป็นการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับสถาบัน/หน่วยงานของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ การปรับปรุงหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร (Organization development) ถ้าทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับหน่วยงานแล้วนำเอาผลที่ได้จากการวิจัยนั้นมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหน่วยงานของตนเอง เพื่อให้หน่วยงานมีการพัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมออย่างต่อเนื่องก็จะเรียกได้ว่า เป็นวิจัยสถาบัน และในปัจจุบันองค์กรสมัยใหม่ ได้นำเอาเทคนิควิธีการของการวิจัยสถาบันไปใช้เป็นเครื่องมือในเรื่องที่เกี่ยวกับหน่วยงาน/สถานศึกษาของตนเอง และนำผลมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้องค์กรได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง (วิจิตร ศรีสอาน, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรชูลี อาชวอามรัง (2545) กล่าวว่า การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่สถาบันทำขึ้นเพื่อศึกษาองค์ประกอบและการทำงานตลอดจนปัญหาและแผนงานของสถาบันโดยเฉพาะ อันเป็นพื้นฐานให้ผู้บริหารได้วางแผน จัดงบประมาณ และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2535) ที่สรุปว่า การวิจัยสถาบันคือการศึกษาเกี่ยวกับสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารและการดำเนินงานของสถาบัน ดังนั้น การเลือกหัวข้อปัญหาของวิจัยสถาบันจึงมักมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาสถาบันให้มีความเจริญก้าวหน้าและถูกทิศทางมากขึ้น งานวิจัยสถาบันจึงเป็นงานที่ท้าทายความสามารถของนักวิจัย เพราะผลที่ได้จากการวิจัยจะให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งโดยตรง และหรือโดยอ้อมต่อการตัดสินใจในการวางแผนงานของผู้บริหาร (สุวิมล ว่องวานิช, 2545)

แต่จากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ทำวิจัยสถาบันเพื่อพัฒนางานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ แต่นโยบายดังกล่าวยังไม่ได้รับการตอบสนองจาก บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ ซึ่งจากผลการสำรวจปัญหาการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของมนตรี วงษ์สะพาน (2544) พบว่ามีปัญหาในระดับมาก ได้แก่ การเลือกหัวข้อหรือประเด็นในการวิจัย การแสวงหาแหล่งทุนเพื่อทำวิจัยการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัย การเขียนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัย การทำวิจัยให้ทันตามกำหนดเวลา การค้นคว้าเอกสารตำรา หรือวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ ระหว่างการวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีปัญหาด้านงบประมาณมาก ในขณะที่งบประมาณที่รับการสนับสนุนจากภาครัฐมีวงเงินที่จำกัด ต้องมีการแข่งขันเพื่อแย่งชิงงบประมาณ จนทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเขียนโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับระบบวิจัยในประเด็นต่างๆ ได้แก่ นโยบายวิจัย การบริหารงานวิจัยงบประมาณวิจัย บุคลากรวิจัย การประเมินผลงานวิจัย และความเชื่อมโยงงานวิจัย ทั้งนี้ การทำวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยยังมีปัญหาอุปสรรคและปัญหาหลายประการที่ส่งผลให้บุคลากรทำวิจัยกันน้อยและการทำวิจัยไม่บรรลุตามระยะเวลาหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการวิจัยถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการ การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ของสถาบัน ดังนั้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมาย จึงได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยสถาบันของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการทำวิจัยของบุคลากรของสถาบันให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบัน ทั้งนี้ทั้งนี้จากความสำคัญของการวิจัยสถาบันในช่วงต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยสถาบัน จะเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย ให้เกิดการพัฒนาและเป็นช่องทางในการสื่อสารและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสถาบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นอย่างไรและอะไรเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยให้เข้มแข็ง สามารถรองรับภารกิจไม่ว่าจะเป็นเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยค้นคว้า การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามพันธกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพการทำงานวิจัยสถาบันกับปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันในรูปแบบการพยากรณ์รูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านแวดล้อมต่างๆ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Correlations) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย ประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำที่มาของปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย
2. ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดของ สุรางค์ จันทวานิช (2524) โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านนักวิจัย ด้านหน่วยงาน และด้านบริบทของการวิจัย เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ 7 ด้าน ประกอบด้วย

- (1) ความรู้ในการทำวิจัย
- (2) ทักษะในการทำวิจัย
- (3) แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า
- (4) ที่ปรึกษาในการทำวิจัย
- (5) งบประมาณในการทำวิจัย
- (6) นโยบายของหน่วยงาน
- (7) คุณลักษณะของผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิจัยสถาบัน หมายถึง การบวนการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้หรือใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละหน่วยงานหรือองค์การ เช่น การวิเคราะห์ การสำรวจ การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลโครงการ

2. สภาพการทำวิจัยสถาบัน หมายถึง สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย ประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำ ที่มาของปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

3. ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง สาเหตุหรือเงื่อนไขสำคัญที่มีผลทำให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ทำการวิจัยสถาบัน ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ 7 ด้าน คือ ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัยแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย (สุภางค์ จันทวานิช, 2524) ดังนี้

1) ความรู้ในการทำวิจัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย การกำหนดหัวข้อหรือปัญหาการวิจัย การวิเคราะห์ปัญหาสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ทักษะในการทำวิจัย หมายถึง ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการวิจัย ความสามารถในการเขียนโครงการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัย

3) แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า หมายถึง แหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่ ห้องสมุด เอกสารและงานวิจัย เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4) ที่ปรึกษาในการทำวิจัย หมายถึง ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน คณาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5) งบประมาณในการทำวิจัย หมายถึง การได้มาของงบประมาณในการทำวิจัย ได้แก่ งบประมาณส่วนตัว งบประมาณอุดหนุนจากภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน

6) นโยบายของหน่วยงาน หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัย โดยการกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงาน การใช้ผลการวิจัยประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การสนับสนุนให้อบรมวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

7) คุณลักษณะของผู้ทำวิจัย หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย ได้แก่ การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่น การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ การใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และการมีอิสระทางความคิด

4. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทำงานในมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับนี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสายสนับสนุนงานวิชาการ โดยได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำไปใช้ในการวางแผนสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการได้ตรงกับสภาพมากขึ้น
2. ใช้เป็นสารสนเทศที่อาจเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารเพื่อพัฒนาหน่วยงานภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการวิจัย ดังนี้

1. ความหมาย หลักการ และแนวคิดในการวิจัยสถาบัน สถานภาพของงานวิจัยสถาบัน ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน
2. สถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา
3. แนวทางการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา
5. สภาพการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6. แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการวิจัยสถาบัน

ได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยสถาบัน (Institutional Research) แตกต่างกัน ดังนี้ การวิจัยสถาบัน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศอันเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถาบัน แล้วนำข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นมาสังเคราะห์วิเคราะห์ โดยอาศัยขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ให้เป็นข้อมูล หรือสารสนเทศอันใหม่ที่สามารถใช้อธิบาย ตอบปัญหา หรือนำผลการวิจัยมาช่วยการตัดสินใจในการพัฒนาสถาบันได้ (สมพงษ์ สุชีเกตุ. 2540 : 6)

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2535) กล่าวว่า การวิจัยสถาบัน หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งมุ่งที่จะศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแต่ละสถาบัน ทั้งนี้ เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้สำหรับประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบาย รวมทั้งการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละสถาบันโดยเฉพาะ

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2535) สรุปรว่า การวิจัยสถาบัน คือ การศึกษาเกี่ยวกับสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารและการดำเนินงานของสถาบัน

พรชูลี อาชาวำรุง (2536) กล่าวว่า การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่สถาบันทำขึ้นเพื่อศึกษาองค์ประกอบและการทำงาน ตลอดจนปัญหาและแผนงานของสถาบันโดยเฉพาะ อันเป็นพื้นฐานให้ผู้บริหารได้วางแผนจัดงบประมาณ และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สมพงษ์ สุชีเกตุ (2540) การวิจัยสถาบัน หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ อันเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถาบัน แล้วนำข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นมาสังเคราะห์โดยอาศัยขั้นตอนทาง

วิทยาศาสตร์ให้เป็นข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่สามารถใช้อธิบาย ตอบปัญหา หรือนำผลการวิจัยมาช่วยการจัดสินใจในการพัฒนาสถาบันได้

มนตรี วงษสะพาน (2544) สรุปว่า การวิจัยสถาบัน หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งมุ่งที่จะศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแต่ละสถาบันด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ เหล่านั้นเป็นสารสนเทศ ประยุกต์ใช้สำหรับประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบาย รวมทั้งการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละสถาบัน หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถาบันนั้นโดยเฉพาะ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545) สรุปว่า การวิจัยสถาบัน หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการเป็นการเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะที่เป็นการศึกษาวิเคราะห์ตนเอง (Self study) เพื่อช่วยให้สถาบันเข้าใจตนเองได้ดีที่สุด

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2545) อธิบายความหมายของการวิจัยสถาบันว่า เป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาวางแผน มาหาวิธีการใหม่ และนำผลไปใช้ในวัตถุประสงค์

พรทิพย์ ไชยใส (2545) กล่าวถึงการวิจัยสถาบันกับการสอนว่า เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอนของสถาบันหรือของอาจารย์แต่ละบุคคลว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของการสอนทั้งในระดับสถาบันและในระดับอาจารย์ผู้สอนแต่ละคน ในการหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

สุวิมล ว่องวานิช (2545) กล่าวว่า การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน การเลือกหัวข้อปัญหาของการวิจัยสถาบันจึงมักสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาสถาบันให้มีความเจริญก้าวหน้าและถูกทิศทางมากขึ้น

วิจิตร ศรีสอ้าน (2545 ข) กล่าวว่า การวิจัยสถาบัน เป็นการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับสถาบัน/หน่วยงานของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปรับปรุงหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาพัฒนาสถาบันของตนเอง มาประกอบการตัดสินใจสำคัญๆ ของตนเอง มาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง โดยจะต้องคำนึงถึงทั้งประสิทธิภาพในระบบ (Internal efficiency) และประสิทธิภาพนอกระบบ (External efficiency) ด้วย

Saube, Joe L. (1981) ให้ความหมายของการวิจัยสถาบันว่า เป็นการวิจัยที่จัดทำให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับการสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในสถาบัน

จากความหลากหลายและลักษณะของการวิจัยสถาบันสามารถสรุปได้ว่า หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งมุ่งที่จะศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแต่ละสถาบันด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ เหล่านั้นเป็นสารสนเทศ ประยุกต์ใช้สำหรับประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบาย รวมทั้งการตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละสถาบัน หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถาบันนั้นโดยเฉพาะ

ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน

1. ลักษณะของการวิจัยสถาบัน การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่ดำเนินการภายในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อจัดหาข้อมูลหรือสารสนเทศที่เกี่ยวข้องนำมาเสนอต่อผู้บริหาร สำหรับนำไปใช้สนับสนุนการวางแผนของสถาบัน ตลอดจนการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจต่างๆ ของสถาบันใดสถาบันหนึ่งโดยเฉพาะ ข้อค้นพบดังกล่าวอาจจะไม่เหมาะที่จะนำไปประยุกต์หรืออ้างอิงกับสถาบันอื่น จึงมีลักษณะต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป เพราะการวิจัยทั่วไปส่วนใหญ่อาจจะนำข้อค้นพบไปประยุกต์หรือใช้อ้างอิงได้กับประชากรกลุ่มอื่นที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกัน ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรอื่นๆ ได้ เช่น ในมหาวิทยาลัย โรงเรียน หรือแม้แต่ภาคธุรกิจเอกชน

2. เป้าหมายของการวิจัยสถาบัน เป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบัน คือ เพื่อให้ผู้บริหารได้นำข้อค้นพบต่างๆ ไปแก้ไขปัญหาของสถาบัน รวมทั้งเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานและพัฒนาสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป้าหมายของการวิจัยสถาบันจึงต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป เพราะการวิจัยทั่วไปส่วนใหญ่มีเป้าหมายหลักที่จะบุกเบิกหรือแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องเชื่อถือได้ รวมทั้งนำข้อค้นพบที่ได้รับไปพัฒนาเป็นแนวความคิดในเชิงทฤษฎีหรือนำไปประยุกต์ในด้านอื่นๆ ต่อไป

ดังนั้น การวิจัยสถาบันจึงมีความแตกต่างจากการวิจัยอื่นๆ ในประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ คือ เป้าหมายหลักของการวิจัย และการนำผลสรุปจากการวิจัยไปใช้

พรชูลี อาชวบำรุง (2545) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการวิจัยสถาบันก็คือ การศึกษาการทำงานของสถาบันอย่างลุ่มลึก เพื่อแสวงหาหลักฐานของจุดอ่อนและข้อผิดพลาด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดการให้บรรลุพันธกิจ เป้าหมาย หรือนโยบายของสถาบัน หรือทำให้การใช้จ่ายสูงขึ้นโดยใช้เหตุ ดังนั้น การวิจัยสถาบันจึงต้องอาศัยกลุ่มบุคลากรที่มีพื้นฐานความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ กัน ได้แก่ การวิจัยทางการศึกษา สถิติศาสตร์ การบัญชี การวิเคราะห์ระบบ คอมพิวเตอร์ศาสตร์ สังคมวิทยา และจิตวิทยา ซึ่งสถาบันบางแห่งมีการจัดตั้งศูนย์หรือหน่วยงานเพื่อการวิจัยสถาบันโดยเฉพาะเพื่อป้อนข้อมูลให้แก่ผู้บริหาร และจัดทำข้อมูลสถิติเพื่อเป็นรายงานและประวัติของสถาบันบางสถาบันจัดเป็นรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจ บางสถาบันก็ถือว่างานวิจัยสถาบันเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายแผนและพัฒนา

ภาวณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2545) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของการวิจัยสถาบันไว้ดังนี้

1. สร้างฐานข้อมูลที่ดี เพียงพอ เพื่อให้ได้สาระสำคัญที่จะนำมาตัดสินใจเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถาบัน
2. แก้ปัญหาที่สถาบันเผชิญอยู่ เช่น นิสิตสอบตกมาก
3. เพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบ และต้องการคำอธิบาย ชี้แจงแก่สาธารณชน
4. วางแผนและพัฒนาทางวิชาการ เช่น การปรับปรุงหลักสูตรเดิม การเปิดหลักสูตรใหม่ การวิจัยจะช่วยค้นหาความต้องการ และตอบสนองได้เหมาะสม
5. เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ประเมินความพึงพอใจในการสอน ความพึงพอใจในระบบบริหาร และการประเมินหลักสูตร เป็นต้น

การวิจัยสถาบันกับการวางแผนและการบริหาร

การวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือของการวางแผน/การบริหารดังได้กล่าวมาแล้ว การวางแผน/การบริหารยุคใหม่ โดยเฉพาะในระบบการศึกษายอมรับว่าองค์คณะบุคคล (Committee) ใช้ได้ดีและสื่อความมีประสิทธิภาพมากกว่า การวิจัยสถาบันมีลักษณะเด่นที่ช่วยให้การทำงานในคณะกรรมการบริหารมีหลักการเหตุผล การตัดสินใจผิดพลาดน้อยที่สุดจากพื้นฐานการมีสารสนเทศที่พร้อม รวดเร็วและถูกต้อง อาจสรุปบทบาทของการวิจัยสถาบันที่มีต่อการบริหาร/การวางแผน ได้ดังนี้

1. การวางแผนการศึกษาจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและมีการคาดคะเนไปในอนาคต
2. การบริหารการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีเพื่อการแก้ปัญหาการพัฒนาจำเป็นต้องแสวงหาด้วยการวิจัย
3. การบริหารการศึกษามีกระบวนการชัดเจน ทุกกิจกรรมกระบวนการจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจ
4. การบริหารมีกระบวนการแก้ปัญหา การวิจัยโดยอาศัยวิธีทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีการที่จะได้มาซึ่งมูลเหตุ ปัจจัยสำคัญของปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหา
5. การแสวงหาข้อสรุปใดๆ เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติต้องทำวิจัยการวางแผน/การบริหารจำต้องยึดหลักเหตุผล (Cause and Effect)
6. การปรับเปลี่ยนเพื่อการพัฒนาไปเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในกระบวนการนำไปปฏิบัติ และการบริหารต้องอาศัยผลจากการวิเคราะห์วิจัยสถาบันอย่างเป็นระบบ
7. สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลายประการในการปฏิบัติ มีความสอดคล้องและเกี่ยวพันกันไป จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความซ้ำซ้อน และหาวิธีการปฏิบัติที่สื่อสู่ความมีประสิทธิภาพสูงสุด
8. ในกระบวนการบริหาร การวางแผน ต้องการประเมินในระยะต่างๆ เพื่อทราบพัฒนาการ ความคืบหน้า และอุปสรรคปัญหา

สถานภาพของงานวิจัยสถาบัน

สำหรับสถานภาพของการวิจัยสถาบันนั้น สุเมธ แยมน์ (2542 : 21-27) ได้ทำการสำรวจความเห็นจาก กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปฏิบัติ จากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 23 แห่ง จากสถาบันราชภัฏ 36 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งสรุปจากคำตอบที่ได้ คือ ด้านความสำคัญของงานวิจัยสถาบัน ผู้บริหารเห็นความสำคัญของงานวิจัยสถาบันต่อการบริหารและการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเชื่อว่างานวิจัยสถาบันนั้น สามารถจะให้คำตอบหรือให้คำอธิบายที่ลึกซึ้งถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจน งานวิจัยสถาบันช่วยให้การกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการพัฒนา มีความเป็นไปได้สูง งานวิจัยสถาบันเป็นการติดตามและประเมินซึ่งมีกลไก มีกระบวนการที่เชื่อถือได้ ดังนั้น ผลการติดตามประมวผล จึงเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ ปัญหาการวิจัยสถาบันจากการสำรวจยัง พบว่า มีปัญหาในระดับมาก ปัญหาประเด็นแรก คือ งานวิจัยสถาบันที่เป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้น ขาดการวิเคราะห์ภาพซึ่งเป็น

ทิศทางในอนาคต ตรงนี้เป็นเสียงส่วนใหญ่จากรองอธิการบดี งานวิจัยสถาบันนั้นเป็นการศึกษาเฉพาะสถานภาพที่เป็นอยู่ แต่สิ่งที่ผู้บริหารอยากเห็นนั้นเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมในอนาคต ทิศทางในอนาคต ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และไม่ใช่เฉพาะสถาบันของตนเอง ประเด็นที่สอง ของปัญหางานวิจัยสถาบัน คือ นักวิจัยสถาบันจะคุ้นเคยกับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบดั้งเดิม ทำให้งานวิจัยหลายเรื่องซ้ำมากเกินไป ทิศทาง ทำให้ผู้บริหารบางท่านบอกว่า งานวิจัยสถาบันไม่ได้ช่วยอะไรมากมาย ในที่สุดผู้บริหารต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของตนเองในการตัดสินใจ ด้านสาระของงานวิจัยสถาบันขณะนี้ งานวิจัยที่ผู้บริหารให้ความสำคัญสูงสุดคือ การวิจัยสถาบันต้องมุ่งวิเคราะห์คุณภาพการผลิตและความคุ้มค่าของการผลิต รองลงมาคือ การวิจัยสถาบันขณะนี้จะต้องมุ่งสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังนั้นนักวิจัยสถาบันควรทำงานวิจัยที่เป็นเชิงรุก มองการณ์ไกล การกำหนดโครงการวิจัยที่เป็นประโยชน์ผู้บริหารจะต้องตั้งคำถามในแนวลึกกว่าหัวข้อ เพราะฉะนั้นคำตอบของการวิจัยต้องตั้งลึกลงไปถึงจุดซึ่งจะตอบในแง่นโยบายได้ และจะต้องบูรณาการงานวิจัยสถาบันกับ MIS (Management Information System) รวมทั้งพัฒนาไปสู่ DSS (Decision Support System) ซึ่งเป็นงานวิจัยสถาบันกลุ่มที่หนึ่ง ที่พัฒนาจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ นักวิจัยสถาบันหรืองานวิจัยสถาบัน ควรจะพัฒนาตัวเองไปวิจัยในระดับที่สูงขึ้น งานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยทิศทาง งานวิจัยที่แสดงถึงความเคลื่อนไหวที่ควรจะเป็นไปในอนาคต ด้านผู้ปฏิบัติอยากเห็นบทบาทของงานวิจัยสถาบัน ที่ควรเน้นการศึกษาแนวโน้มระยะยาว ใช้เทคนิคใหม่ๆ ในการศึกษาวิเคราะห์ งานวิจัยสถาบันควรจะเน้นหนักในการวิเคราะห์ทรัพยากรและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รูปแบบก็ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่พัฒนาไปสู่ระบบ MIS เช่นเดียวกับผู้บริหาร สุดท้ายจะต้องนำผลงานวิจัยไปใช้ในการประกันคุณภาพในการออกนอกระบบและการปฏิรูปการศึกษา และงานวิจัยสถาบันในระยะยาวนั้นควรจะทำเพื่อความอยู่รอดทางการเงินของมหาวิทยาลัย

สถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

พิเชฐและคณะ (2546: 30-48) ศึกษาถึงสถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. **งานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา** งานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในช่วงแรกเป็นการวิจัยเพื่อผลิตอัตรากำลังเพื่อสนองความต้องการของภาครัฐโดยเฉพาะในระบบราชการ เนื่องจากภาพพัฒนาการส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยไทยมีที่มาจากฐานความคิดที่เน้นการสอนมากกว่าการวางรากฐานการวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ใหม่ อย่างไรก็ตามก็ยังมีภาพของการเสนอกรอบแนวคิดเพื่อกระตุ้นกิจกรรมวิจัยและพัฒนาด้วยการเสนอโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย (University Development Committee) โดยเน้นความสำคัญของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งให้มีการจัดตั้ง “Professorial Chair” เพื่อการวิจัยขึ้น โดยเน้นความสำคัญของการสนับสนุนทางด้านงบประมาณที่สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยจะต้องใช้เพื่อการวิจัยอย่างน้อยร้อยละ 4 ของงบประมาณประจำปี

2. ทุนสนับสนุนการวิจัย

แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศมาจาก 4 ส่วน ดังนี้

1) งบประมาณแผ่นดิน แบ่งออกเป็น

1.1) ส่วนของงบประมาณประจำปีที่เสนอผ่านการพิจารณาของทบวงมหาวิทยาลัยและการสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำโครงการวิจัยจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ (รวมรัฐวิสาหกิจ)

1.2) การขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย

1.3) เงินกู้และความร่วมมือด้านการวิจัยจากต่างประเทศ

1.4) การสนับสนุนงานวิจัยจากภาคเอกชน

1.5) เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

3. บุคลากรการวิจัย บุคลากรที่ทำวิจัยในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย อาจารย์ นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักศึกษาโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาและฝ่ายสนับสนุนงานวิจัย และมีแนวโน้มว่าการรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จะรับอาจารย์หรือพัฒนาอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกสูงขึ้น เมื่อพิจารณาในภาพรวมจำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยของรัฐมีจำนวนที่ลดลงเรื่อยๆ

4. หลักสูตรบัณฑิตศึกษากับการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ที่มีลักษณะเป็นหลักสูตรวิจัย สามารถสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น

5. ความร่วมมือด้านวิจัยและวิชาการ ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกทั้งที่เป็นองค์กรประเภทเดียวกันหรือองค์กรต่างประเทศทั้งในและต่างประเทศ ที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของการวิจัยและพัฒนาในองค์กรนั้นๆ เช่น การแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษาและบุคลากรทางวิชาการ การฝึกอบรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งโครงการความร่วมมือเหล่านี้มีบางส่วนจัดทำขึ้น เพื่อการพัฒนาการวิจัยและพัฒนาให้กับบุคลากรและนักศึกษาของสถาบันที่ร่วมโครงการโดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6. ผลงานวิจัยและพัฒนา ตัวชี้วัดความสำเร็จของการวิจัยและพัฒนา (Output) ที่สำคัญและใช้กันโดยทั่วไป คือ สิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยและพัฒนานั้นๆ หรือทรัพย์สินทางปัญญา สถาบันอุดมศึกษาไทยยังคงมีปริมาณของทรัพย์สินทางปัญญาหรือจำนวนสิทธิบัตรอยู่ค่อนข้างน้อย นับตั้งแต่เริ่มมีการจดทะเบียนสิทธิบัตรเป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว มีสถาบันอุดมศึกษาจดทะเบียนสิทธิบัตรเพียง 11 รายการ และหน่วยงาน/องค์กรสนับสนุนทุนวิจัยจดทะเบียนสิทธิบัตร จำนวน 17 รายการ จากตัวเลขดังกล่าวแสดงว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการวิจัย แต่จำนวนสิทธิบัตรกลับมีจำนวนน้อยมาก ถึงแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยจะมีการตื่นตัวเกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือการพัฒนาแนวทางและกลไกที่เหมาะสมสำหรับอุดมศึกษาไทยในเรื่องการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบวิจัยของประเทศได้อย่างแท้จริง

วิจารณ์ (2540: 59) ได้กล่าวถึงการทำงานวิจัยในมหาวิทยาลัยไว้ว่า งานวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่ทำโดยอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งโดยหลักการแล้วน่าจะไม่ต้องถือนัก เพราะอาจารย์มหาวิทยาลัยควรเน้นทำงานวิจัยพื้นฐานหรืองานวิจัยเชิงวิชาการมากกว่า แต่ในสภาพของความขาดแคลนนักวิจัยในปัจจุบันไม่มีทางเลือก จำเป็นต้องดึงอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมาทำงานวิจัยและพัฒนาด้วย

แนวทางการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมความรู้ แหล่งรวมผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงสาขาวิชาทางด้านสังคมและมนุษยศาสตร์ศาสตร์

กรอบนโยบายในการพัฒนาระบบอุดมศึกษาแก่คนบดี้ หัวหน้าภาควิชา และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาเกี่ยวกับแนวทางสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนา มหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งความรู้ที่มาจากผลการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมสังคมไทยสู่การเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) ต้องมุ่งให้ความสำคัญต่อระเบียบวิธีวิจัยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ๆ และถูกต้องแก่สังคม และมีการแสวงหาคำตอบที่เป็นวิทยาศาสตร์โดยใช้เครื่องมือวัดที่ถูกต้อง (Validity) และน่าเชื่อถือ (Reliability) การสร้างระบบการจูงใจ (Incentive) ให้กับนักวิจัยทั้งด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path) และด้านการเงิน ได้แก่ การจัดสรรทุนสนับสนุนการทำวิจัยและผลตอบแทนจากลิขสิทธิ์ผลงานวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547: 8-9) อีกด้วย

นอกจากนี้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบัน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เสนอข้อที่ควรปรับปรุงและพัฒนาของมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ (สมศ, 2546:7-8) ไว้ว่าสถาบันควรลดภาระงานของอาจารย์บางคณะหรือจัดหาอาจารย์เพิ่ม เพื่อให้อาจารย์มีเวลาทำวิจัยมากขึ้น และควรพัฒนาบัณฑิตศึกษาให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกับระบบวิจัยของสถาบัน รวมทั้งสถาบันควรจัดให้มีหน่วยงานบริหารงานวิจัยเพื่อดูแลงานวิจัยของสถาบันทั้งระบบและควรหาทางเพิ่มงบประมาณด้านการวิจัยของสถาบันให้มากขึ้น พร้อมกับสถาบันควรกระตุ้นหรือสร้างระบบจูงใจ (Incentive) ให้คณาจารย์ตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติให้มากขึ้น

(พิเชฐและคณะ, 2546: 19) ยิ่งกว่านั้น ยังเป็นแหล่งกลางสำหรับการศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนให้สังคมสามารถเผชิญสภาพปัญหาใหม่ๆ ช่วยให้คำแนะนำแก่สังคมเพื่อแก้ไขหรือป้องกันปัญหาหรือการทำลายที่เกิดขึ้นและผลักดันสังคมให้พัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง นอกจากบทบาทของมหาวิทยาลัยในด้านการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการสังคมในยุคปัจจุบันได้รับการคาดหวังจากสังคมมากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต มหาวิทยาลัยถูกคาดหวังให้มีบทบาทเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมในการทำงานโดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนาฝีมือการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและประโยชน์ในทางปฏิบัติด้วยวิธีการอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขาวิชาการ การวิจัยเพื่อการวิจัยเท่านั้นคงได้แต่เพียงเพื่อสนองความต้องการของผู้วิจัยที่อยากรู้ อยากรู้อะไรสิ่งๆ

ทนาย การวิจัยคงจะต้องมีวัตถุประสงค์อื่นประกอบด้วย ในการมุ่งสู่มหาวิทยาลัยวิจัยจึงควรมีการพิจารณา ทิศทางการวิจัยอย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถสร้างบรรยากาศการวิจัย ที่นำไปสู่ความก้าวหน้าทาง วิชาการและประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งต้องพิจารณาถึงโอกาสที่จะให้แก่นักวิจัยทุกคนด้วย

จรัส (2534: 76) ได้เสนอทิศทางการวิจัยไว้ 3 ทิศทาง ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อผลิตความรู้ที่มุ่งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ หมายถึง การวิจัยเพื่อให้ สามารถนำความรู้มาถ่ายทอดโดยผ่านกระบวนการวิจัย อาจมุ่งไปที่ศาสตร์สากลเพื่อสร้างพื้นฐานให้ สามารถติดตามความก้าวหน้าได้และทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานตามความสนใจ ส่วนบุคคล นับเป็นการเสริมการผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการตลอดจนสร้างความพร้อมสำหรับอนาคต

2. การวิจัยที่มุ่งผลิตความรู้เพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ หมายถึง การวิจัยที่มุ่ง ศาสตร์เฉพาะกรณีโดยยึดปัญหาเป็นหลัก ข้อความรู้อันได้จะเป็นเรื่องของเมืองไทย การวิจัยในทิศทางนี้อาจ ต้องอาศัยความรู้หลายด้านร่วมกันเป็นสหสาขาวิชาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาเดียวกัน

3. การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นการวิจัยอีกระดับหนึ่งที่ไม่เพียงแต่ติดตาม ความก้าวหน้าของวิชาการเท่านั้น แต่ยังหวังการก้าวกระโดดที่ล้ำหน้าในด้านที่ไม่มีใครทำอยู่และหากไม่ มีการคิดถึงทิศทางนี้ไว้เลย เป็นไปได้ว่าในอนาคตวิทยาการในมหาวิทยาลัยไทยจะไม่มีวันทันวิทยาการ สากลได้เลย นับวันแต่จะเกิดช่องว่างขึ้น

การประชุมวิชาการเรื่อง “ระบบวิจัยโลกกับระบบวิจัยไทย” กรุงเทพมหานคร จัดโดยมูลนิธิ สาธารณสุขแห่งชาติ ได้กล่าวถึงบทบาทของการวิจัยในประเทศ 5 ด้าน ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหา หรือการพัฒนาประเทศ ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาและในการพัฒนาในหลายแง่หลายมุม การรู้สาเหตุของปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละเรื่องแต่ละด้าน การรู้ทางเลือกต่างๆ ในการ แก้ปัญหา ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก การปฏิบัติในการแก้ปัญหาให้เป็นผล การแก้ปัญหาในขั้นตอน การปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติ ตลอดจนการปรับกลไกหรือวิธีการในการแก้ปัญหา

2. การวิจัยเพื่อจัดการความรู้ ปัจจุบันความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมายและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความรู้ยังมีลักษณะคล้ายมีชีวิตคือ เกิดใหม่ได้ ใช้งานได้ และดับได้ ความรู้บางอย่างที่ใช้ได้ในเวลาหนึ่ง จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่จริง ไม่ใช่ความรู้และใช้ไม่ได้ในเวลาต่อไป ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการย่อยความรู้และ ปรับให้อยู่ในรูปที่ใช้ได้ง่ายและกระบวนการในการย่อยความรู้ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยทั้งการวิจัย เอกสารหรือวิจัยข้อมูล

3. การวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษา การศึกษาด้วยวิธีทอ้งจำยอมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมี การสร้างสมรรถนะในการหา เลือกพิจารณาและใช้ความรู้ การสอนทั้งในระดับพื้นฐานและ ระดับอุดมศึกษานั้น การบรรยายต้องไม่ใช่วิธีหลักที่ผู้เรียนเพียงฟัง จด และท่องจำข้อความรู้จำเป็นต้อง สร้างความเข้าใจและรู้เท่าทันความรู้ การเรียนด้วยตนเองที่อาศัยการสืบสอบและค้นคว้านอกตำราเรียน ด้วย โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการค้นหา ตีค่าและเลือกเชื่อการศึกษาด้วยการวิจัยเป็นฐาน

จะช่วยทำให้ได้บุคคลที่มีวิจรรย์ญาณ สามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมได้เมื่อไปปฏิบัติงานใดๆ ก็สามารถติดตามและใช้ความรู้ที่ทันสมัยได้

4. การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ หากเรียนรู้และใช้กระบวนการวิจัยก็จะสามารถประเมินงานของตนเอง มีความคิดริเริ่มและนวัตกรรมในการปรับปรุงงานของตนเอง เป็นพลังในการทำให้สามารถปฏิบัติงานของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

5. การวิจัยเป็นเครื่องยนต์ขับเคลื่อนการแข่งขัน การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับชาติ ระดับหน่วยงานและระดับบุคคล หากประเทศไทยมีระบบการศึกษาที่ดี ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้มีปัญญาและความสามารถตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีองค์กรที่เรียนรู้ มีการวิจัยและพัฒนา สร้างผลผลิตที่มีความใหม่ มีคุณภาพดีขึ้นกว่าผลผลิตเดิมมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สามารถใช้และสร้างเทคโนโลยีขั้นสูง และใช้ภูมิปัญญาไทยได้อย่างเหมาะสม

ผดุงชาติและไพฑูรย์, 2542 อ้างถึงใน ชูเวช, 2543: 23,25 กล่าวว่า ถ้าปราศจากสถาบันอุดมศึกษาและการวิจัยแล้วประเทศที่กำลังพัฒนาจะไม่สามารถประยุกต์การพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่ๆ จากประเทศที่พัฒนาแล้วได้ และจากการประชุมของยูเนสโกในภูมิภาคต่างๆ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการค้นคว้าและวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยเป็นพันธกิจสำคัญของการศึกษา เพราะการวิจัยทำให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา

2. การสร้างความรู้ใหม่ การถ่ายทอดและการวิเคราะห์ความรู้ควรจะทำเพื่อประโยชน์ของสังคม

3. สถาบันอุดมศึกษาต้องพยายามสร้างความสามารถภายใน (endogenous capacities) ให้ได้ คือ ความสามารถและความเข้มแข็งจะต้องเกิดจากภายในตัวสถาบันเอง มิใช่พึ่งพาความสามารถภายนอก
ปรัชญา (2546: 11) ได้สรุปบทบาทเกี่ยวกับการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการพัฒนาต่อเนื่องสำหรับสังคม ประชาชน นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงาน

2. ผลิตผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ ตอบสนองความต้องการของสังคมและเสนอแนะสิ่งที่ดีกว่าเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของสมาชิกในสังคม รวมทั้งสามารถเป็นสินค้าในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ได้

3. ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพนักวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา

4. ผลิตนักวิจัยให้มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคม

5. เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยให้แพร่หลาย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการวิจัยต่อเนื่องและการนำไปใช้ประโยชน์จริง

6. ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการคิดค้นวิจัย เพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ต่อเนื่องให้แพร่หลายในสังคม

อมรรวิช์ นาครทรรพ กล่าวในการประชุม เรื่อง “ร่วมสร้างระบบวิจัยแห่งชาติ สู่ยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศไทย” ในบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อการวิจัยว่า ควรเน้นความเป็นอิสระในการประสาน และผลักดันงานวิจัยใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่พยายามวางเงื่อนไขให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีต่างๆ โดยเฉพาะภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร (2518: 46,53) ที่กล่าวว่า การที่สถาบันอุดมศึกษาจะสามารถดำเนินการวิจัยให้บรรลุตามความมุ่งหมายตามหน้าที่หลักด้านการ สอน การวิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) และ เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ซึ่งเสรีภาพทางการสอนและวิจัยเป็นหัวใจของเสรีภาพทาง วิชาการ เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์กลางความคิดและวิทยาการ เสรีภาพทางด้านนี้ครอบคลุมทั้ง คณาจารย์และนิสิต/นักศึกษาในการที่จะแสวงหาความรู้และความจริง โดยปราศจากการก้าวก่ายและ ควบคุมจากอิทธิพลภายนอก สถาบันอุดมศึกษาต้องพยายามรักษาสมดุลระหว่างการสอนและวิจัยไว้ให้ได้

วิจารณ์ (2540: 172) ได้กล่าวถึงการบริหารหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนการวิจัยเป็นองค์การสำคัญ ของสังคมและอาจมองบทบาทได้หลายมุมมอง ดังนี้

1. เป็นกลไกสร้างการเปลี่ยนแปลง
2. เป็นส่วนหนึ่งของระบบการวิจัยของประเทศ
3. เป็นกลไกจัดการให้เกิดการสร้างนักวิจัย สร้างโครงการวิจัย สร้างผลงานวิจัยและจัดการ

ให้มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์

ภารกิจหลักของหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนการวิจัย คือ การจัดการ เป็นการจัดการให้เกิด กระบวนการ โดยมีเป้าหมาย คือ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ คือ การพัฒนา ประเทศ พัฒนาสังคมสำหรับภารกิจของนักบริหารงานวิจัย วิจารณ์ (2540: 175-176) ได้กล่าวไว้ว่าต้อง ดำเนินการต่อไปนี้

1. สร้างความชัดเจนในเรื่องภาพรวมของระบบการวิจัยของประเทศ และทำให้รู้กัน โดยทั่วไป
2. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยที่มีลำดับความสำคัญสูงของประเทศ และทำให้รู้ กันโดยทั่วไป
3. เปิดโอกาสให้นักวิจัยที่มีความสามารถสูงและทุ่มเทเอาจริงเอาจังต่อการวิจัย เสนอ โครงการวิจัยตามความคิดริเริ่มของตนเอง เข้ามาขอทุนวิจัย
4. จัดกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาชุดโครงการวิจัย
5. เสาะหานักวิจัยที่มีความสามารถสูง หรือมีศักยภาพสูงในสาขาต่างๆ จัดทำรายชื่อสำหรับ ไว้ใช้งาน โดยเชิญมาทำงานในหน้าที่ต่างๆ เช่น เป็นผู้ประสานงาน (หรือผู้จัดการ)
6. ชุดโครงการ ผู้ตรวจสอบคุณภาพ (reviewer) เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยหรือเป็นนักวิจัย ในโครงการ เป็นต้น

7. โครงการวิจัยร่วมกันเสาะหาผู้ใช้ผลงานวิจัยที่มีศักยภาพสูง มีความรู้เพียงพอที่จะร่วมประชุมกับนักวิจัยเพื่อบอกความต้องการของผู้ใช้และนำผลการวิจัยบางอย่างไปส่งเสริมให้นักวิจัยพัฒนาต่อไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

8. เชื่อมโยง “ผู้ใช้” กับนักวิจัยเข้าด้วยกันเพื่อให้โครงการวิจัยเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ มีผู้ใช้เข้ามาร่วมวิจัยด้วยหรือร่วมลงทุนด้วย และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

9. จัดเงื่อนไขและการให้แรงจูงใจในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อให้เกิดการทำงานวิจัยอย่างทุ่มเทเอาจริงเอาจัง นำส่งผลงานตามกำหนดและได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง

10. จัดกระบวนการจัดการโครงการวิจัยที่ได้ทำสัญญาให้ทุนแล้วให้นักวิจัยในโครงการมีความมุ่งมั่น มีการทำงานเป็นทีม สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในงานวิจัยลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11. จัดกระบวนการเพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์

12. จัดให้สาธารณชนได้มีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อมต่อการตั้งโจทย์วิจัย

13. ดำเนินการให้มีการสร้างนักวิจัยและนักบริหารงานวิจัยจากกิจกรรมต่างๆ

14. จัดกิจกรรมเพื่อให้สาธารณชนเห็นคุณค่าของงานวิจัย และการเป็นนักวิจัยว่าก่อประโยชน์ระยะยาวให้แก่สังคม คุ่มค่าแก่การลงทุน

นอกจากหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในมหาวิทยาลัยแล้วยังมีหน่วยงานที่มีบทบาทเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา ในส่วนของการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมวิจัยขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ (พิเชฐและคณะ, 2546: 28-29) มีดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2499 ปัจจุบันเป็นหน่วยงานราชการระดับนโยบาย และเป็นแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สภาวิจัยแห่งชาติ กรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ บทบาทสำคัญที่ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติคือ กำหนดนโยบายและแผนการวิจัยแห่งชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยครอบคลุมทุกสาขา ทั้งการวิจัยพื้นฐานประยุกต์ และพัฒนา ทำหน้าที่ประสานงานวิจัย และเป็นศูนย์ข้อมูลทางการวิจัย

2. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พ.ศ. 2543 เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ (Autonomous) สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการสนับสนุนเพื่อการวิจัยทางด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เน้นการประยุกต์นำผลงานวิจัยไปใช้เชิงพาณิชย์ และความร่วมมือกับภาคเอกชนให้การส่งเสริมภาคเอกชนด้านการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เช่น ทุนให้เปล่าและเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

3. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นหน่วยงานจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2535 เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ (Autonomous) ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี การให้ทุนสนับสนุน การประสานงานเชื่อมโยงให้เกิดงานวิจัย โดยเน้นที่กระบวนการบริหารจัดการและการประเมินคุณภาพงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สำหรับรูปแบบการให้ทุนสนับสนุนจะ

ครอบคลุมทุกสาขา เน้นการส่งเสริมงานวิจัยในลักษณะชุดโครงการที่เป็นผลจากการประเมินความต้องการของผู้ใช้และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

4. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นองค์กรที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำความรู้นั้นๆ ไปแก้ปัญหาและพัฒนาาระบบสาธารณสุขของประเทศ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

จรัส (2534: 79,187) ได้กล่าวถึงนโยบายในการส่งเสริมการวิจัยว่า มหาวิทยาลัยควรจัดการและมีกลไกในการปรับปรุงในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยดังนี้

1. ข้อมูล ศูนย์เอกสารที่เป็นพื้นฐานในการวิจัย
2. ห้องสมุดเพื่อการวิจัย
3. การจัดการเรื่องเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการวิจัย
4. รางวัลและทุนวิจัย
5. การพัฒนาบุคลากรด้านวิจัย
6. การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ส่วนสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้เกิดการวิจัย เพิ่มปริมาณ หรือปรับปรุงคุณภาพของงานวิจัยในมหาวิทยาลัยนั้น การมีแต่ความคิดความหวังหรือความตั้งใจคงจะไม่พอ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่เป็นปัจจัยสำคัญรองรับอยู่จึงจะเกิดการพัฒนาดังกล่าวได้จริง นอกจากนโยบายระบบกำลังคน และทุนแล้ว สิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการวิจัยยังมีฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิในรูปของห้องสมุด ศูนย์เอกสารและศูนย์ข้อมูลต่างๆ ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ และบริการคอมพิวเตอร์

วิจารณ์ (2540: 85-86) ได้ให้แนวคิดการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องการทำวิจัยในการสร้างบรรยากาศด้านการวิจัยว่า จุดสำคัญที่สุดคือ การสร้างความเป็น “ประชาคมวิจัย” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชา ความเป็นประชาคมวิจัยเกิดขึ้นเมื่อมีคนจำนวนหนึ่งมีเป้าหมายร่วมกัน มีการพบปะเพื่อร่วมมือกันหรือส่งเสริมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันตั้งเป้าหมาย กำหนดแผนงาน ร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของงานให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงานหรือแก้ปัญหาและร่วมกันยินดีเมื่องานก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จ ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัย คณะวิชาและภาควิชา มีความเป็น “ประชาคมวิจัย” น้อยมาก สาเหตุที่สำคัญที่สุดคือ วัฒนธรรมการทำงานของอาจารย์ อาจารย์จำนวนมากมาทำงานเฉพาะช่วงเวลาที่ตนมีชั่วโมงสอน หากวันใดไม่มีชั่วโมงสอนก็ไม่มาที่มหาวิทยาลัยเลย พฤติกรรมเช่นนี้ บ่อนเซาะความเข้มแข็งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง การที่อาจารย์มาทำงานเฉพาะช่วงของงานสอน มีผลเสียต่อการสร้างสรรค์ประชาคมวิจัย เพราะทำให้ไม่สามารถจัดเวลาพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนเชิงวิชาการระหว่างอาจารย์ด้วยกันได้ ทำให้อาจารย์มีลักษณะของการทำงานแบบต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างอยู่ ไม่เป็นประชาคม

จรัส (2545) ได้กล่าวในการประชุมวิชาการของมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2545 เกี่ยวกับด้านปัจจัยสนับสนุนการวิจัยว่า การวิจัยส่วนใหญ่จะต้องเป็นการกระทำเฉพาะที่เพิ่มเติม หรือนอกเหนือไปจากงานปกติ ทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการตามโครงสร้างรูปแบบการวิจัยนั้นๆ การวัดอาจต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ และการกระทำในห้องปฏิบัติการที่มีความจำเพาะเจาะจง คุณภาพ และความถูกต้อง จึงจะทำให้กระบวนการวิจัยใช้ได้ ได้แก่

1. ทุนการวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการวิจัย สำหรับการวิจัยในห้องปฏิบัติการก็ต้องอาศัยอุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ การวิจัยในสนามยังมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและภาระสิ้นเปลืองต่างๆ ตามสภาพของการวิจัยนั้นๆ

2. ผู้ช่วยในการวิจัย ทั้งในห้องปฏิบัติการและในสนาม ต้องมีทุนวิจัยสนับสนุนทั้งการลงทุนสร้าง ฝึกอบรม และบำรุงรักษาผู้ช่วยเหล่านี้

3. สิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำวิจัยที่ทันสมัย

ส่วนในด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัย สภาพแวดล้อมด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการ หรือการปกครองในหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการวิจัยหรือไม่หรือเกิดการวิจัยที่ดีได้หรือไม่ ได้แก่

1. บทบาทของผู้บังคับบัญชา มีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนการวิจัย เป็นได้ทั้งเครื่องกระตุ้นหรือเครื่องหักห้ามความตั้งใจจะทำวิจัยของผู้วิจัยใต้บังคับบัญชา การพิจารณาความดีความชอบ และการให้รางวัล ตลอดจนความยุติธรรมในการพิจารณา

2. ระบบงานและกฎระเบียบต่างๆ เป็นเครื่องกำหนดทิศทาง และค่านิยมในองค์กรนั้นๆ หากไม่ให้ความสำคัญต่อการวิจัยก็จะทำให้การวิจัยเกิดและกระทำได้ลำบาก กลไกของ กฎ ระเบียบก็มีความสำคัญ หากการทำงานเน้นการเก็บข้อมูลมากกว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก็จะได้งานวิจัยด้อยคุณภาพหรือขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. เพื่อนร่วมงาน มีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ หรือการวิจัยในมหาวิทยาลัยของไทยในปัจจุบัน ความเฉื่อยชาของเพื่อนร่วมงานและการไม่อุทิศตนต่องานทางวิชาการ มีส่วนอย่างมากในการสร้างบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการวิจัย

ปรัชญา (2545: 46-48) ยังได้กล่าวถึงบทบาทการส่งเสริมกิจกรรมวิจัยในมหาวิทยาลัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดให้มีมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) ซึ่งมีความชัดเจนทั้งในด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่เอื้อให้เกิดการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยวิจัยต้องมีความสามารถ มีอิสระและมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการประสานและผลักดันงานวิจัยใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำผลการวิจัยไปแนะนำให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้รับทราบเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ผลผลิตส่วนหนึ่งที่ได้จากมหาวิทยาลัยวิจัยคือการสร้างกำลังคนรุ่นใหม่ที่มีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติงานวิจัยเพื่อป้อนเข้าสู่มหาวิทยาลัยต่างๆ และภาคอุตสาหกรรมเพื่อเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้ก้าวเข้าสู่ทิศทางการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยอาจดำเนินการได้ ดังนี้

1. การมอบหมายงานวิจัย
2. การลดภาระอื่นในการทำงาน
3. การจัดกิจกรรมวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
4. การพัฒนาฐานข้อมูลสนับสนุนงานวิจัย
5. การเชื่อมโยงงานวิจัยกับภายนอกการเผยแพร่งานวิจัย
6. การแสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยสถาบันมีลักษณะการดำเนินงาน และเป้าหมายที่แตกต่างจากการวิจัยทั่วๆ กล่าวคือ (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2535)

1. ลักษณะของการวิจัยสถาบัน การวิจัยสถาบันเป็นการวิจัยที่ดำเนินการภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดหาข้อมูลหรือสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมานำเสนอต่อผู้บริหาร สำหรับนำไปใช้สนับสนุนการวางแผนของสถาบัน ตลอดจนการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจต่างๆ ของสถาบันใดสถาบันหนึ่งโดยเฉพาะ ข้อค้นพบดังกล่าวอาจจะไม่เหมาะที่จะนำไปประยุกต์หรืออ้างอิงกับสถาบันอื่นจึงมีลักษณะต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป เพราะการวิจัยทั่วไปส่วนใหญ่อาจจะนำข้อค้นพบไปประยุกต์หรือไปอ้างอิงได้กับประชากรกลุ่มอื่นที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกัน

อนึ่ง การวิจัยสถาบันจะประกอบด้วยนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะมาปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น นักวิจัยทางการศึกษา ทางสถิติ ทางเศรษฐศาสตร์ ทางการเงินและบัญชีทางการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจนนักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา นอกจากนั้นการวิจัยสถาบันมักจะใช้บุคลากรจากสถาบันเดียวกันเป็นผู้วิจัย ยกเว้นในกรณีที่สถาบันนั้นๆ ขาดนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญในบางสาขา ก็สามารถเชิญนักวิจัยที่เหมาะสมจากสถาบันอื่นมาร่วมงานได้ตามความจำเป็น

2. เป้าหมายของการวิจัยสถาบัน เป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบัน คือ เพื่อให้ผู้บริหารได้นำข้อค้นพบต่างๆ ไปแก้ไขปัญหาของสถาบัน รวมทั้งเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานและพัฒนาสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป้าหมายของการวิจัยสถาบันจึงต่างจากการวิจัยโดยทั่วไปเพราะการวิจัยทั่วไปส่วนใหญ่มีเป้าหมายหลักที่จะบุกเบิกหรือแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องเชื่อถือได้ รวมทั้งนำข้อค้นพบที่ได้รับไปพัฒนาเป็นแนวความคิดในเชิงทฤษฎีหรือนำไปประยุกต์ในด้านอื่นๆ ต่อไป

วิจิตร ศรีสอาน (2545 ก) กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยสถาบันไว้ว่า การวิจัยสถาบันมี 2 ประเภท คือ ประเภทที่ต้องทำประจำ และประเภทที่ทำเฉพาะกิจ กล่าวคือ

1) การวิจัยที่ทำประจำ คือ การวิจัยที่ต้องทำซ้ำและต้องทำต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ทำเพื่อเอาผลมาสร้างฐานข้อมูลสำคัญที่การบริหารในรูปแบบกระจายอำนาจที่แต่ละสถาบันต้องมี คือ ที่เรียกกย่อๆ ว่า MIS : Management Information System ซึ่งจะต้องมีการ Update คือ ทำให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2) การวิจัยเฉพาะกิจ คือ การวิจัยที่ทำเป็นครั้งคราว ตามสภาพปัญหา และความต้องการ เช่น ถ้าจะวางแผนบางที่ที่ต้องทำ Policy Research คือ การทำวิจัยเชิงนโยบายเพื่อเอาผลมาใช้ในการพัฒนานโยบาย และถ้าต้องการรู้บางเรื่องว่าทำไปแล้วได้ผลแค่ไหนก็อาจจะต้องทำการวิจัยเชิงประเมิน

สรุปได้ว่า การวิจัยสถาบันจึงมีความแตกต่างจากการวิจัยอื่นๆ ในประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ คือ เป้าหมายหลักของการวิจัย และการนำผลสรุปจากการวิจัยไปใช้นั่นเอง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานวิจัยสถาบัน

หน่วยงานวิจัยสถาบัน มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับสถาบันนั้นๆ งานหลักที่สำคัญ คือ การจัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (Data bases) ของวิจัยสถาบันให้เป็นระบบ และทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำสารสนเทศให้ทันต่อการนำไปใช้ และเอื้ออำนวยต่อการบริหารข้อมูลพื้นฐานของสถาบันการศึกษาโดยทั่วไปประกอบด้วยข้อมูล 5 หมวดใหญ่ๆ คือ

- 1) โปรแกรมการศึกษา (Program)
- 2) นิสิต นักศึกษา (Student)
- 3) บุคลากร (Staff)
- 4) การเงิน (Finance)
- 5) อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility)

การวิจัยสถาบันได้พัฒนาเรื่อยๆ มีรูปแบบมากขึ้น และทำการศึกษาคครอบคลุมทุกเรื่องของสถาบัน ในที่สุดการวิจัยสถาบันก็ได้นำมาใช้เพื่อทำนายเกี่ยวกับการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งการนำมาใช้ในการพิจารณาเกี่ยวกับเงินเดือน งบประมาณ การจัดโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสมเกี่ยวกับสังคม เป็นต้น

ในยุคปัจจุบัน หน้าที่ของหน่วยงานวิจัยสถาบันได้ขยายขอบเขตมากขึ้น ซึ่งอาจจะครอบคลุมความรับผิดชอบด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. สำรวจความต้องการทางการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นโครงการใหม่ เช่น การวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนและวิธีการใช้สื่อการเรียนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน
2. จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในด้านการเรียนการสอน ประโยชน์ที่ได้รับงบประมาณ โครงการลงทะเบียน และการวางแผน เพื่อใช้ในการตีความ และบริการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) คณะผู้บริหารส่วนกลาง (Central administration) โดยจะให้บริการในด้านการลงทุน ผลประโยชน์ งบประมาณ การลงทะเบียน ฯลฯ

2) คณะวิชา (Faculty) โดยจะให้บริการในด้านปัญหาพื้นฐานของการศึกษา ประสิทธิภาพของการศึกษา และปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) องค์การนิสิตนักศึกษา (Student body) จะช่วยในด้านให้คำปรึกษาด้านสำรวจหรือวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับนิสิต นักศึกษา เป็นต้น

4) กลุ่มตัวแทนหรือหน่วยงานอื่นๆ (Unifying agencies) ที่มีบทบาทและหน้าที่ต่างๆ กัน โดยจะให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวแทนหรือหน่วยงานนั้นๆ

วิธีการและเทคนิคของการวิจัยสถาบัน

มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการบริหารซับซ้อนมากขึ้น มีองค์กรย่อยๆ คือ คณะภาควิชา และส่วนงานที่เรียกชื่ออื่นๆ เป็นองค์ประกอบจำนวนมาก องค์กรทุกองค์กรจะมีลักษณะเป็นพลวัต เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงองค์กรจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายๆ อย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เช่น จำนวนประชากรในองค์กรเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของวิทยาการที่เข้ามา นโยบายระดับประเทศ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายใน หรือสภาพแวดล้อมองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น การใช้มุมมองจากปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรมาจัดทำโครงการวิจัยสถาบันที่น่าสนใจได้หลายกรณี เช่น การศึกษารูปแบบโครงการทางการบริหารเพื่อความคล่องตัวขององค์กร (คณะ) ที่เติบโตใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ (มีภาควิชาใหม่ๆ เกิดขึ้น มีบุคลากรเพิ่มมากขึ้น) หรือในกรณีที่วิทยาการคอมพิวเตอร์ที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและองค์กรจะนำวิทยาการดังกล่าวมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานซึ่งจะกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรในองค์กรก็สามารถทำโครงการวิจัยสถาบันเพื่อศึกษา ภู่ทางและเตรียมการที่เหมาะสมได้ ซึ่งการวิจัยสถาบันที่ดี ควรมีวิธีการที่สำคัญดังต่อไปนี้ (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2535)

1. กำหนดเป้าหมาย (Purpose) การวิจัยสถาบันจะต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน การกำหนดเป้าหมายควรจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการวิจัยสถาบันและการวางแผน รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจด้วย

2. ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ในการวิจัยสถาบันนั้น ข้อตกลงเบื้องต้นต้องมีความถูกต้อง มีทั้งความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของข้อมูลพื้นฐาน

3. การสื่อความหมาย (Communication) ในการนำเสนอข้อค้นพบของการวิจัยสถาบันให้สื่อความหมายนั้น ทำได้หลายรูปแบบ บางครั้งอาจจะนำเสนอปากเปล่าทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นการตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่ที่มีประสิทธิภาพอาจต้องใช้ตาราง แผนภูมิหรือกราฟประกอบ นอกจากนั้น เนื่องจากผู้บริหารมีเวลาจำกัด การนำเสนอควรใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับรัด แต่เข้าใจชัดเจน ซึ่งอาจจัดทำในรูปของบันทึกข้อความหรือบันทึกความจำโดยย่อ (Executive summary) ใดๆก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงที่ละเอียดก็อาจนำเสนอในรูปของรายงานฉบับสมบูรณ์ได้ด้วย

4. การแปลหรือการตีความหมาย (Interpretation) หมายถึง ความพยายามของผู้วิจัยที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยสถาบันให้ละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ยังคลุมเครืออยู่เพื่อจะได้ตีความตรงกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหรือเสนอแนะเพื่อการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของผู้บริหารต่อไป

5. การเขียนรายงาน (Written report) เป็นผลผลิตที่สำคัญของการวิจัยสถาบัน ผู้ทำการวิจัยต้องพยายามเขียนรายงานให้ถูกต้อง ในรายงานอาจมีการชี้แนะเพื่อให้ตรงกับปัญหาที่เผชิญอยู่หลังจากเขียนรายงานและเผยแพร่แล้ว ควรมีการติดตามผลด้วยว่า ผู้นำไปใช้มีความเข้าใจและแปลความผลการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่เพียงไร

สำหรับเทคนิคต่างๆ ที่อาจนำมาใช้ในการวิจัยสถาบัน คือ

- 1) การจัดการสารสนเทศ (Management information)
- 2) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative analysis)
- 3) การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data exchange)
- 4) การสร้างรูปแบบ (Modeling)
- 5) การให้นิยามข้อมูล (Data definition)

ลักษณะที่สำคัญของเทคนิคต่างๆ แต่ละข้อดังกล่าว มีดังนี้

1. การจัดการสารสนเทศ (Management information) หมายถึงการแปลงข้อมูลเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้วางแผน และผู้ตัดสินใจการจัดการสารสนเทศในปัจจุบันใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวก เพราะข้อมูลประเภทนี้มีมากและมีอยู่อย่างกระจัดกระจายอีกทั้งมีความแตกต่างกันในเรื่องแหล่งที่มา รูปแบบ และการถ่ายทอดข่าวสารมาจากแหล่งสารสนเทศไปสู่ผู้ใช้

สารสนเทศอาจจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1) จำแนกตามการใช้งาน คือเพื่อการวางแผน การควบคุม การติดตาม และการดำเนินงาน
- 2) จำแนกตามแหล่งที่มา คือ จากภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน

การจัดการสารสนเทศดังกล่าวจะต้องมีกระบวนการที่เอื้ออำนวยต่อการนำเสนอ โดยคำนึงถึงความง่าย รวดเร็ว ถูกต้อง และประหยัด ตัวอย่างของสารสนเทศ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษารายวิชา บุคลากรและสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative analysis) หมายถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยมาอธิบายโดยใช้การเปรียบเทียบเป็นหลัก พื้นฐานในการเปรียบเทียบมีหลายอย่างเช่น อย่างแรกคือ การเปรียบเทียบในเชิงคุณค่า (Value) ของสิ่งที่ผ่านมา หรือแนวโน้มที่เกิดอย่างต่อเนื่องของปีก่อนๆ อาทิ การเปรียบเทียบขนาดชั้นเรียนโดยเฉลี่ย อย่างที่สอง คือการเปรียบเทียบหน่วยงาน (Unit) ที่เหมือนกัน เป็นต้น

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data exchange) หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้รับไปแลกเปลี่ยนกับสถาบันอื่นๆ วิธีการที่ใช้โดยทั่วไป คือ กลุ่มสถาบันที่คล้ายกันจะตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเช่น ข้อมูลที่วิเคราะห์เสร็จแล้ว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของสถาบันที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. การสร้างรูปแบบ (Modeling) หมายถึง การอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ออกมาในลักษณะที่เป็นรูปแบบซึ่งเข้าใจง่าย รูปแบบเหล่านั้นอาจใช้กระบวนการความสัมพันธ์ในเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical relationships) ซึ่งประกอบด้วยตัว Parameter ต่างๆ หรืออาจจะแสดงในลักษณะที่เป็น Flow-chart เกี่ยวกับข้อมูลประเภท Base-line data เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับ นักศึกษา หรือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับอาจารย์ก็ได้ เป็นต้น

5. การให้นิยามข้อมูล (Data definition) หมายถึง การตกลงที่แน่ชัดเกี่ยวกับ ความหมายของข้อมูล และการใช้ความหมายหรือคำนิยามที่ตรงกันสำหรับข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อเป็น ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน เพราะการเปรียบเทียบนั้นจะต้อง กระทำด้วยความระมัดระวัง โดยอาศัยคำนิยามที่สมบูรณ์และถูกต้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญ

อนึ่ง ข้อมูลที่ดีซึ่งมีประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบและในการแลกเปลี่ยนมีลักษณะดังนี้

- 1) องค์ประกอบของข้อมูลพื้นฐาน ต้องกำหนดความหมายไว้ชัดเจนและความหมาย ต่างๆ ที่ให้ไว้ต้องเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ยอมรับแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเหล่านั้น
- 2) ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ ควรเป็นข้อมูลที่มีความหมาย และได้กำหนดวิธีใช้ไว้อย่าง เหมาะสม
- 3) ข้อมูลที่ได้รับต้องสามารถตรวจสอบได้ตามหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์
- 4) การแก้ไขข้อมูลใดๆ ต้องระบุวันที่แก้ไขไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อสามารถที่จะตรวจสอบข้อมูล ดังกล่าวได้ ถ้าหากว่าข้อมูลนั้น มีการผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไป เช่น ไปผสมกับข้อมูลอื่นๆ เป็นต้น
- 5) ข้อมูลที่ทุกคนยอมรับจะต้องอ้างไว้ซึ่งวิธีการที่สามารถจะนำไปประยุกต์ หรือ นำไปถ่ายทอดให้เหมาะสมกับวิธีการอื่นๆ ที่ใช้กับสถาบันต่างๆ ได้
- 6) ความคงที่ภายในสำหรับข้อมูล ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ คือ คล้ายคลึง ของข้อมูลเหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเพิ่มเติม
 - (ก) ระบบของการใช้คำนิยาม ควรจะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างและความ คล้ายคลึงของข้อมูลเหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเพิ่มเติม
 - (ข) ความคงที่ของข้อมูล สามารถทดสอบได้โดยวิธีการเปรียบเทียบ และ วิธีการวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ต่างกัน และวิธีเสนอเนื้อหาเหล่านั้น
- 7) มีการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ
- 8) ข้อมูลเบื้องต้น ถือว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด ถ้าข้อมูลเหล่านั้นได้รวบรวมมาภายใน ระยะเวลายาวนานเพื่อที่จะทำให้ทราบแนวโน้มเกี่ยวกับความคงที่ของข้อมูล
- 9) การที่จะรวบรวมข้อมูลพื้นฐานตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จำเป็นต้องมีการ วางแผนที่รัดกุมและรอบคอบ นอกจากนั้นการวางแผนดังกล่าวต้องพิจารณาเนื้อหาและตารางเวลาที่ใช้ ในการรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัย

สุภางค์ จันทวานิช (2524) กล่าวว่า การส่งเสริมให้เกิดการวิจัย จำเป็นต้องสร้างปัจจัยให้มีบรรยากาศเกื้อกูลต่อการทำวิจัยให้มากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ ด้านนักวิจัย ด้านหน่วยงาน และด้านบริบทของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านนักวิจัย ได้แก่ ความรอบรู้ในสังคมบางด้าน รอบรู้ในเชิงทฤษฎีวิจัย ความรอบรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการถ่ายทอดผลการวิจัย ดังนั้นครูผู้วิจัยจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีความสามารถและรู้จักหาความรู้มาสรุป
- 2) มีความรู้และสามารถปรับปรุงวิธีการหาความรู้วิธีการต่างๆ
- 3) มีความชำนาญ มีทักษะในการปรับปรุงเครื่องมือวัดผลต่างๆ
- 4) มีความชำนาญ มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการแปลข้อมูล
- 5) นำผลการสืบค้นไปใช้ในการสืบอ้างว่าจะใช้เมื่อใด และใช้อย่างไร
- 6) มีความสามารถในการสรุป วิเคราะห์และทำนาย
- 7) มีความสามารถในการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือเขียนรายงานการวิจัย

3. ปัจจัยด้านหน่วยงาน มีองค์ประกอบ 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างของหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ มีปัจจัยป้อนเข้าในแง่ต่างๆ คือมีศูนย์ข้อมูลที่ดีและพร้อมที่จะหยิบมาใช้ได้ มีเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพียงพอ สำหรับการวิจัยแต่ละเรื่อง มีนักวิจัยและบุคลากรที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการวิจัย มีทุนสำหรับการวิจัย เป็นต้น

2) ด้านระบบบริหารของหน่วยงาน มีการจัดการและกระจายบุคลากรตลอดจนทรัพยากรต่างๆ สำหรับการวิจัยอย่างเหมาะสม มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม มีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีช่องทางหรือเครือข่ายสำหรับการเผยแพร่และติดต่อในการวิจัย

4. ปัจจัยเกี่ยวกับบริบทของการวิจัย ปัจจัยด้านนี้มีความเป็นนามธรรมซึ่งอาจตัดสินใจได้ไม่ถนัดนักกว่ามีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด เป็นส่วนที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการวิจัย ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ แบบแผนแสวงหาความจริงที่มีมาแต่โบราณ ความใจกว้างในการรับฟังคำติชม การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการศึกษา ความต้องการงานวิจัย ผลตอบแทนที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาการ การยอมรับจาก การวิจัย รวมทั้งความเต็มใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะหน่วยงานราชการหรือหน่วยปฏิบัติอื่นใดกับหน่วยงานวิจัย

กองวิจัยทางการศึกษา (2533) ได้สรุปแนวคิดเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยของครูจาก การประชุมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยนักวิจัย นักวิชาการ นักการศึกษา ครู อาจารย์ ผู้สอนระดับ มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้สรุปประเด็นสำคัญไว้ดังนี้

1) ควรให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิจัยแก่ครูโดยการจัดตั้งในระดับจังหวัดการกำหนด ภาระหน้าที่ในการประสานงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

2) จะต้องจัดตั้งศูนย์สารสนเทศระดับจังหวัดและกลุ่มโรงเรียน เพื่อบริการข่าวสารอำนวยความสะดวก ในการใช้เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในแต่ละท้องถิ่นอย่างจริงจัง

3) เน้นให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษาตั้งแต่ระดับผู้บริหารถึงระดับผู้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาจะต้องมีผู้นำ การวิจัยทุกสถาบันการศึกษา

4) รัฐต้องให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยทางการศึกษาของชาติและควร ให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยทางการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการติดตาม และประเมินผลอย่างใกล้ชิด

5) ควรให้การอบรม ประชุมสัมมนาให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานวิจัยให้แก่ครูผู้สอน อย่างต่อเนื่องรวมทั้งชี้แนะแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยในทิศทางที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

6) จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันในระหว่างหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงที่เป็นสื่อกลาง ในการเผยแพร่ระหว่างผู้ทำการวิจัยไปใช้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

บัญชา อิงสกุล (2539) กล่าวว่าผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนใน โรงเรียนให้สามารถทำการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้สรุปบทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการ ทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไว้ 5 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาท ดังนี้

1) จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน

2) ประชุมชี้แจงให้คณะครูทราบเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และบทบาทที่ครูต้อง

ทำวิจัยในชั้นเรียน

3) สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

5) จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทำวิจัยในชั้นเรียน

6) จัดหาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย

7) จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน

8) ติดตามดูแลการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการทำวิจัย

9) ติดตามเพื่อรับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่นและจุดด้อยของครู เพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริมและปรับปรุง

2. การให้ความยอมรับครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาทดังนี้

1) ให้การยกย่องชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมในโรงเรียนและที่อื่นๆ

2) ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3) สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนา ด้านการวิจัย

เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4) ให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการ ความรู้และประสบการณ์

เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

5) ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายด้านการบริหารและวางแผนการวิจัย

6) จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการวิจัยของโรงเรียน

7) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย

8) สนับสนุนให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย เป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยใน

ชั้นเรียนของครู

9) ส่งเสริมให้ครูในสายวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ

เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน

10) สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

3. ให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าของงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูสนใจและทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาทในด้านต่างๆ ดังนี้

1) กระตุ้นให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน

2) ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง

การเรียนการสอน

3) ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสหาความรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการวิจัย

4) ส่งเสริมให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ นอกโรงเรียนในเวลาว่าง

จากการสอน

5) ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการอ่านหนังสือ วารสาร เอกสาร และ

ตำราต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

6) ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาความรู้หรือที่ปรึกษางานวิจัยให้ครู

7) จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติงานวิจัย

8) จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ครู

- 9) เชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่องการวิจัยให้แก่ครู
 - 10) นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปวางแผนการกำหนดนโยบายของโรงเรียน
4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาทต่อไปนี้
- 1) จัดระบบดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน
 - 2) พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 3) ให้ความช่วยเหลือแก่ครูที่ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน
 - 4) มีส่วนร่วมในการนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู
 - 5) มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน
 - 6) ส่งเสริมให้ครูผู้นำด้านการวิจัย เพื่อจูงใจให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน
 - 7) จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู
 - 8) มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัยในชั้นเรียน
 - 9) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาจนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัย
 - 10) มีส่วนร่วมในการคิดเพื่อหาทางเลือกนวัตกรรม เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน
5. ส่งเสริมด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาทต่อไปนี้
- 1) กระตุ้นและยั่วยุให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าของอาชีพครู
 - 2) การผลิตงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ
 - 3) พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงานในหน้าที่
 - 4) ให้โอกาสครูที่มีผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะของตน
 - 5) ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครู เพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น
 - 6) เปิดโอกาสให้ครูผู้ที่มีผลงานวิจัย สามารถปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น
 - 7) ส่งเสริมให้ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการงาน
 - 8) มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยได้รับผิดชอบงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถที่สูงขึ้น
 - 9) สนับสนุนให้ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ

10) ส่งเสริมให้ครูผู้มีความรู้ในชั้นเรียนนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับตำแหน่งที่สูงกว่าเดิม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของครู เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้นั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการวิจัย โดยการจัดอบรมสัมมนา การศึกษาต่อ การให้คำปรึกษา และการนิเทศติดตามการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์หรือบุคคลที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการวิจัย

2. ปัจจัยด้านงบประมาณที่สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยหรือหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องมีความสามารถแสวงหาหรือจัดสรรงบประมาณสำหรับจ่ายได้อย่างเหมาะสม

3. ปัจจัยด้านเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยต้องบริหารเวลาเพื่อการทำวิจัยด้วยการทำปฏิทินการดำเนินงานวิจัย ซึ่งจะทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

4. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ แหล่งความรู้สำหรับค้นคว้า และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่ เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีเครื่องคำนวณ เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนบริการด้านธุรการต่างๆ ภายในโรงเรียน

5. ปัจจัยด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ที่ปรึกษาในการทำวิจัยผู้บริหาร เพื่อนครู ผู้ปกครอง หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน

6. ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งผู้วิจัยและผู้บริหารต้องสร้างให้เกิดขึ้นในโรงเรียน อันได้แก่แรงจูงใจภายใน คือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียนและแรงจูงใจภายนอกคือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการทำวิจัยประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ ด้านนักวิจัย ด้านหน่วยงาน และด้านบริบทของการวิจัย แต่ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัย 7 ด้าน คือ ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย

สภาพการทำวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถือเป็นสถาบันการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหาวิทยาลัยได้มุ่งเน้น “การพัฒนาการวิจัย และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ บูรณาการไปสู่การเรียนการสอนและบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” เพื่อมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง และก้าวสู่การพัฒนาการศึกษาต่อไป

ตามแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) เป็นแผนแม่บทของการพัฒนามหาวิทยาลัย ในระยะ 5 ปีข้างหน้า โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ระดับกระทรวง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลงและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา เช่น บริบทการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษา บริบทของการพัฒนาระบบราชการไทย และบริบทยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัด นโยบายจากสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งผลการประเมินมหาวิทยาลัยโดยองค์กรภายนอกจาก ก.พ.ร., สกอ. และ สมศ. เป็นต้น เพื่อมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเป็นแผนที่เกิดจากการระดมพลังความคิด และการมีส่วนร่วมของประชาคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ร่วมกันดำเนินการในทุกชั้นตอนอย่างกว้างขวางและเห็นพ้องร่วมกัน อย่างไรก็ตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยจะบรรลุเป้าหมายได้ต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนจากทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่จะจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติการในระยะต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ที่จะเป็นแผนแม่บทและกลไกในการขับเคลื่อนพัฒนามหาวิทยาลัยสู่เป้าหมายต่อไป

แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) วิเคราะห์จุดแข็งของมหาวิทยาลัย ผลการวิเคราะห์จุดแข็งด้านวิจัยและบริการวิชาการ ดังนี้

1. มีสถานที่ สะดวกในการบริการวิชาการ (อบรมสัมมนา)
2. มีช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิจัยและบริการวิชาการที่หลากหลาย เช่น วารสาร สถาบันวิจัย เว็บไซต์ สถานีวิทยุรายการวิทยาลัยชาวบ้าน วิทยุชุมชน เป็นต้น
3. มหาวิทยาลัยโดยคณะ/หน่วยงานต่างๆ มีโครงการที่ดำเนินการตามแนวพระราชดำริที่มีความเข้มแข็ง
4. มหาวิทยาลัยมีแหล่งในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ เช่น ศูนย์บ่มเพาะ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น
5. มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายการประชุมวิชาการด้านการวิจัยที่เข้มแข็ง
6. มีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหลากหลาย เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภายนอก เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ชีววิทยา เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหาวิทยาลัยได้มุ่งเน้น การพัฒนาการวิจัย และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ บูรณาการไปสู่การเรียนการสอนและบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีเป้าประสงค์ คือ เป็นแหล่งสร้าง พัฒนาองค์ความรู้และการถ่ายทอดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด และกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

1. นักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัยรุ่นกลาง และนักวิจัยอาวุโสเพิ่มขึ้นทั้งคุณภาพและปริมาณ

2. ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ หรือนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น

3. กระบวนการบริหารทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. ศึกษาวิจัย ถ่ายทอด และสืบสานงานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริลงสู่ท้องถิ่น

5. เครือข่ายความร่วมมือการวิจัยและการบริการวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

6. แหล่งเรียนรู้และแหล่งบริการวิชาการมีความพร้อมให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและบริการวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทั้งนี้ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของนักวิจัย และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

2. เร่งรัดการผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

3. สนับสนุนการให้บริการวิชาการเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอนการวิจัย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือองค์กรภายนอก

4. เร่งรัดการสร้างผลการวิจัย ถ่ายทอดความรู้จากโครงการสืบสานงานอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริลงสู่ท้องถิ่น

5. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการวิจัยและการบริการวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

6. พัฒนาแหล่งบริการวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยและบริการวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยฯ เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์เกี่ยวกับหน่วยงาน/คณะ/สำนักต่างๆ เพื่อใช้ผลการวิจัยเชิงวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจในการจัดทำข้อมูลต่างๆ ตัวอย่างเช่น ด้านนักศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านนโยบายและแผน ด้านวิสัยทัศน์/พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีการกำหนดให้การวิจัยสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของนักวิจัยสถาบัน นักวิชาการ พร้อมส่งเสริมการจัดทำวิจัยสถาบันและเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งการให้บริการทางด้านการวิจัยสถาบัน

กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ในทุกๆ ปีงบประมาณ ในหมวดงบอุดหนุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการวิจัยตามแนวคิดในการทำวิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบบริหารงานอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ให้แนวคิดในการทำวิจัยสถาบันเกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และสนับสนุนการจัดทำโครงการวิจัยสถาบันที่มี

ความสำคัญและเป็นประโยชน์นำมาประกอบการตัดสินใจในการจัดทำนโยบายเพื่อการวางแผน การ
รองรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพ การบริหาร และการปรับปรุงงานในหน่วยงานโดยได้กำหนด
ขอบเขตดำเนินการวิจัย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. โครงการวิจัยสถาบันด้านนิสิต/นักศึกษา (Student)

ข้อมูลด้านนิสิต/นักศึกษา ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญในการบริหารและการตัดสินใจเพราะ
ถ้าสถาบันอุดมศึกษาไม่มีนิสิต/นักศึกษาสถาบันนั้นก็อยู่ไม่ได้ ฉะนั้น สถาบันก็ต้องให้ความสำคัญต่อนิสิต/
นักศึกษาในด้าน

- ข้อมูลพื้นฐานหรือภูมิหลัง การเข้าเรียน การลาออก
- ข้อมูลด้านสวัสดิการนักศึกษา
- ความคาดหวังของนิสิต/นักศึกษา
- ความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อสถาบันหรือรูปแบบการเรียนการสอน หรือความ
ต้องการของหน่วยงานที่ใช้บัณฑิตเป็นต้น

2. โครงการวิจัยสถาบันด้านบุคลากร (Staff)

ในแต่ละสถาบันบุคลากรนั้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะในอุดมศึกษาจำเป็น
ต้องมีคุณภาพและศักยภาพสูง เพื่อผลิตบัณฑิตและให้เป็นเลิศทางวิชาการ จึงควรทำวิจัยในด้าน

- ข้อมูล จำนวนคณาจารย์ คุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญทางวิชาการ การวิจัยสถาบันความ
ถนัดหรือความสนใจหรือการคาดคะเนความสูญเสียอาจารย์เนื่องจากการ
เกษียณอายุหรือสมองไหล
- ข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
- ข้อมูลความต้องการด้านการพัฒนาความรู้ ความก้าวหน้า
- ข้อมูล ด้านค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้างและสวัสดิการอื่นๆ
- ข้อมูลด้านขวัญและกำลังใจ ความจงรักภักดีต่อสถาบัน

3. โครงการวิจัยสถาบันด้านหลักสูตร/โปรแกรมการศึกษา (Program)

หลักสูตรแต่ละวิชานั้นมีความสำคัญมากต่อการเรียน การสอน บางสถาบันอุดมศึกษาไม่
มีการนิยมการเปลี่ยนแปลง ทำให้หลักสูตร ล้าสมัย ดังนั้น จึงควรทำวิจัยสถาบันเพื่อหาข้อมูลมาปรับปรุง
หลักสูตร การเรียน การสอนให้ทันสมัยในยุคการเปลี่ยนแปลง เช่น

- ข้อมูลหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรรวมทั้งความเหมาะสมของหลักสูตรใน
ปัจจุบัน และข้อมูลแนวโน้มที่จะเปิดหลักสูตรเพิ่มในอนาคต
- ข้อมูลจำนวนสถิติที่ลงทะเบียนในแต่ละโปรแกรม จำนวนผู้ลงทะเบียนและจำนวนที่
สำเร็จการศึกษา จำนวนห้องเรียน จำนวนชั่วโมงการทำงานของอาจารย์ต่อสัปดาห์
และภาระงาน

- ข้อมูลความพอใจ ทักษะ และความต้องการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการเรียนแต่ละโปรแกรม ฯลฯ

4. โครงการวิจัยด้านการเงิน/งบประมาณ (Finance)

เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงาน จึงควรมีข้อมูลในด้านนี้ไว้ เพื่อการตัดสินใจว่าจะขยายหรือคงไว้ หรือยุบเลิก หรือเปลี่ยนแปลงจึงควรทำวิจัยในด้าน

- ศึกษาวิเคราะห์งบประมาณค่าใช้จ่ายในอดีต-ปัจจุบัน
- แหล่งเงินทุน/รายได้/การหาทุน/รายจ่าย
- วิธีการบริหารและดำเนินด้านงบประมาณ งบดุล งบลงทุนและค่าใช้จ่ายของนิสิต/นักศึกษา (Unit cost)

5. โครงการวิจัยสถาบันด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility)

ปัจจุบันอาคารและสถานที่นับว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนดังนั้น อาคาร สถานที่และอุปกรณ์การศึกษาทั้ง 3 ประเภทจึงควรทำวิจัยว่ามีครบถ้วนพอเพียงหรือไม่คุ้ม เช่น การประโยชน์ของห้องเรียนหรือพื้นที่ต่างๆ ในแต่ละอาคาร รวมทั้งสถานที่ตั้งและสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน

6. โครงการวิจัยสถาบันด้านประกันคุณภาพการศึกษา

การวิจัยสถาบันมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนางานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานเองและเพื่อตอบเกณฑ์การประเมินประกันคุณภาพของ สกอ. และ สมศ. เช่น

- การสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
 หนึ่ง สภาพปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษา มีภารกิจที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม อาทิบุคลากรเพิ่มขึ้น การเปิดสาขาเพิ่มขึ้น ขอบข่ายของข้อมูลที่สถาบันต้องเตรียมการเพื่อวางแผนจะต้องมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องเกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่นอีก เช่น
- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การบริหารจัดการ
- การวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการ
- การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยสามารถเป็นที่พึงพาของสังคมได้ นอกเหนือจากการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ก็คือ การสร้างผลงานวิจัยให้มีคุณภาพ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั่นเอง เพราะการวิจัย คือ กระบวนการทางปัญญา คือ การเรียนรู้ที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ คือ การเอาปัญญาแทนที่การใช้อำนาจ จึงเป็นกระบวนการหรือการทำให้ถูกต้องด้วย

นอกจากนี้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เสนอข้อที่ควรปรับปรุงและพัฒนาของมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ไว้ว่าสถาบันควรลดภาระงานของอาจารย์บางคณะหรือจัดหาอาจารย์เพิ่ม

เพื่อให้อาจารย์มีเวลาทำวิจัยมากขึ้น และควรพัฒนาบัณฑิตศึกษาให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกับระบบวิจัยของสถาบัน รวมทั้งสถาบันควรจัดให้มีหน่วยงานบริหารงานวิจัยเพื่อดูแลงานวิจัยของสถาบันทั้งระบบ และควรหาทางเพิ่มงบประมาณด้านการวิจัยของสถาบันให้มากขึ้น พร้อมกับสถาบันควรกระตุ้นหรือสร้างระบบจูงใจ (Incentive) ให้คณาจารย์ตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการให้มากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิเชฐและคณะ (2546 : 102-116) ได้สัมภาษณ์นักวิชาการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับบทบาทของอุดมศึกษากับระบบวิจัยของชาติ พบว่า ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมหาวิทยาลัยของไทยยังไม่สามารถทำหน้าที่ด้านการวิจัยเพื่อสร้างความรู้ให้กับสังคมได้ดีนัก โดยมีประเด็นและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและความคิดเชิงระบบ พบว่าการบริหารมหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากความไม่คล่องตัวของระบบและระเบียบราชการ ที่ต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติจากหน่วยงานที่กำกับดูแลการบริหารงานด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องของแผนงาน บุคลากร งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย อีกทั้งระบบคิดแบบราชการได้ฝังตัวและลงรากในตัวบุคลากรของมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลานานส่งผลให้งานวิชาการที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์และความท้าทายใหม่ๆ เกิดขึ้นได้ยากมาก ประกอบกับมีแนวคิดที่พยายามทำให้ทุกมหาวิทยาลัยมีความเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ความสามารถเฉพาะทาง และทิศทางสู่ความเป็นเลิศของแต่ละมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การที่มหาวิทยาลัยขยายการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยการเปิดสอนหลักสูตรพิเศษโดยเฉพาะที่ส่วนใหญ่ไม่เน้นการวิจัย ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษากลายเป็นการตลาดที่ขายความรู้ไม่ใช่เป็นแหล่งสร้างความรู้

2. ด้านนโยบายวิจัย เนื่องจากการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติเป็นการทำวิจัยและพัฒนาตามสาขาวิชาที่กำหนด จึงมีการตั้งข้อสังเกตถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และความต้องการการพัฒนาของประเทศ อีกทั้งในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถกำหนดนโยบายข้ามกระทรวงได้ ในส่วนของมหาวิทยาลัยถึงแม้จะมีการกำหนดทิศทางการวิจัยและพัฒนาไว้ในแผนอุดมศึกษาระยะยาวแล้ว แต่ยังขาดการสนับสนุนงบประมาณ ประกอบกับระบบบริหารมหาวิทยาลัยที่อ่อนแอ รวมถึงทัศนคติและความไม่พร้อมของมหาวิทยาลัยทำให้ไม่สามารถสร้างฐานหรือจัดทำแผนปฏิบัติการที่สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพได้

3. ข้อจำกัดของทุนสนับสนุน ถึงแม้แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะมีหลายทางแต่ก็มีข้อจำกัดของแต่ละแหล่งทุน อาทิเช่น เงินที่ได้รับจำกัด ความไม่ต่อเนื่องของทุน การสนับสนุนการวิจัยเฉพาะทางส่งผลให้ไม่สามารถสร้างผลงานวิจัยได้ครอบคลุมความต้องการของประเทศได้ นอกจากนี้ประเทศยังขาดแหล่งทุนสนับสนุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานในการวิจัยที่ต้องการใช้งบประมาณสูงอีกด้วย

4. โครงสร้างและการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัย การกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสภาวิชาการ ทำให้มีทิศทางการวิจัยมีมุมมองของผู้บริหารภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วการทำวิจัยส่วนใหญ่มาจากคณะ ภาควิชา ศูนย์วิจัยหรือกลุ่มนักวิจัยที่มีคุณภาพ จึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของนักวิจัยด้วย นอกจากนี้การแบ่งโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาการแบ่งกลุ่ม แบ่งพวก ผลงานวิจัยส่วนใหญ่จึงเป็นการทำวิจัยเฉพาะสาขาวิชาเท่านั้น จึงไม่สามารถแบ่งกลุ่มวิจัยในลักษณะของสหสาขาวิชาและไม่เอื้อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

5. บุคลากรวิจัย ผลจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยที่มุ่งเน้นการท่องจำไม่ส่งเสริมการสร้างทักษะของนักวิจัย อีกทั้งมหาวิทยาลัยอยู่ในระบบราชการจึงไม่เอื้อให้มีแรงจูงใจการดึงคนเก่งเข้าสู่ระบบวิชาการได้ และการเลือกหัวข้อวิจัยของอาจารย์บางครั้งเลือกทำวิจัยที่ตนเองถนัดหรือสนใจมากกว่าความต้องการของสังคมหรือผู้ที่นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ประกอบกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไม่มีประสบการณ์จริงในหัวข้อที่ทำวิจัยทำให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบคำถามได้อย่างกว้างๆ และไม่เฉพาะเจาะจง ซึ่งต่างจากนักวิจัยของเอกชน ในภาคอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์จริงกับสิ่งที่เกิดขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีภาระงานมากและการประเมินผลงานขึ้นอยู่กับการสอนเป็นหลัก อาจารย์จึงไม่สนใจทำวิจัย ถึงแม้ว่าระยะหลังจะมีการนำภาระงานวิจัยมาใช้เป็นภาระงานส่วนหนึ่งแล้วก็ตาม เช่นเดียวกับการขอตำแหน่งทางวิชาการปัจจุบันต้องมีผลงานวิจัยด้วย แต่การขอตำแหน่งทางวิชาการก็ไม่ได้เป็นแรงจูงใจสำหรับอาจารย์ทุกคน อีกทั้งการถูกหักเงินสนับสนุนการวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยทำให้มีผลให้ผู้ทำวิจัยรู้สึกท้อแท้ และทำให้ทุนวิจัยไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ยิ่งกว่านั้นปัจจุบันในสังคมไทยยังไม่เห็นความสำคัญของอาชีพนักวิจัยอีกด้วย

6. ประเด็นความเชื่อมโยง

6.1 ความร่วมมือกับนักวิจัยอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมีน้อย เนื่องจากมีการรวมกลุ่มพัฒนางานวิจัยเฉพาะในกลุ่มของตน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการวิจัยซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ และไม่เป็นการสนับสนุนการพัฒนางานวิจัยในสาขานั้นๆ ในภาพรวมของประเทศ

6.2 ความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชนนิยมนำเข้าเทคโนโลยีในลักษณะ Turn-Key มากกว่าการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต จึงส่งผลให้มีการวิจัยและพัฒนาเกิดขึ้นน้อย และงานวิจัยของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในภาคธุรกิจได้มากเท่าที่ควรซึ่งมีสาเหตุมากจากการขาดแคลนเงินสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีจากภาคเอกชน ถึงแม้ว่ารัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน ในการวิจัยและพัฒนา โดยมีมาตรการการจูงใจด้านการเงินในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การให้เงินอุดหนุนเบี้ยต่ำจนถึงเงินให้เปล่าผ่านหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยของรัฐ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีอากรในการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนาแล้วก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวก็ไม่ทำให้เกิดแรงจูงใจเพียงพอ เพราะวิธีปฏิบัติไม่คล่องตัวและไม่เกิดประโยชน์แก่ภาคเอกชน ที่ได้รับการส่งเสริมอยู่แล้ว นอกจากนี้กลไกการเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคเอกชนยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และต่อเนื่องทั้งในเรื่องโครงการความร่วมมือทางวิชาการ การจัดตั้งสวนวิทยาศาสตร์ สวนเทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนความเชื่อมโยงที่สามารถปฏิบัติได้ในขณะนี้มีการให้คำปรึกษาเป็นหลักเท่านั้น หน่วยงานบริหารการวิจัยของรัฐจึงได้เปลี่ยนแนวทางการกำหนดโครงการวิจัย

โดยเน้นการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในลักษณะ “จตุภาคีการวิจัย” มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ รัฐผู้สนับสนุน การวิจัย ผู้ทำการวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือลักษณะ “เครือข่ายวิสาหกิจ” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีมากขึ้น

พิเชษฐและคณะ (2546 : 121-125) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร มีประสบการณ์ทำงานโดยเฉลี่ย 15.5 ปี มีประสบการณ์ทำงานวิจัยโดยเฉลี่ย 8.4 ปี และมีผลงานวิจัยโดยเฉลี่ย 1-2 เรื่องต่อปี โดยความคิดเห็นของนักวิชาการส่วนใหญ่เกี่ยวกับบทบาทของอุดมศึกษากับระบบวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิจัย มีความเห็นว่านโยบายวิจัยของประเทศขาดความชัดเจนทั้งในด้านเป้าหมาย ความซ้ำซ้อนและไม่ต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงไม่ครบถ้วน และการกำหนดนโยบายไม่มีการนำปัญหาของชุมชนและสังคมมาเป็นตัวตั้ง เช่นเดียวกับการกำหนดนโยบายวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งเมื่อมีการกำหนดนโยบายแล้วยังขาดการนำไปปฏิบัติ ขาดการประสานงานเพื่อถ่ายทอดนโยบายไปสู่ประชาคม ซึ่งมหาวิทยาลัยควรเร่งดำเนินการในเรื่องนี้และให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องเร่งเสริมสร้างบรรยากาศของการทำงานวิจัยในมหาวิทยาลัยอย่างจริงจัง เพื่อผลักดันให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

2. ระบบการเงินวิจัย มีความเห็นว่า การมีนโยบายและมาตรการบริหารการเงินด้านการวิจัยที่โปร่งใสและตรวจสอบได้เป็นสิ่งพึงปรารถนาของนักวิจัยทุกคน ส่วนประเด็นเรื่องการหักค่าดำเนินการเข้ามหาวิทยาลัย เห็นว่าไม่ชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ด้านใด เพราะมหาวิทยาลัยไม่ได้อำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยในการทำงานวิจัยอย่างแท้จริงทั้งๆ ที่ได้รับผลประโยชน์ร่วมกับนักวิจัย ซึ่งในประเด็นนี้นักวิชาการเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรนำเงินที่หักไปจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยและจัดสรรให้แก่คณะและภาควิชาตามความเหมาะสม ส่วนการจัดสรรงบประมาณการวิจัยจากรัฐบาล นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลแบ่งการจัดสรรงบประมาณวิจัยแก่มหาวิทยาลัย 2 ลักษณะคือ ส่วนแรก การจัดสรรงบประมาณโดยตรงแก่มหาวิทยาลัย เพื่อการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ โดยพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของประเทศเป็นหลัก และส่วนที่ 2 จัดสรรเงินผ่านหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันในการทำงานวิจัย

3. การบริหารบุคลากรวิจัย ในมหาวิทยาลัยประกอบด้วยบุคลากรที่ทำวิจัย 2 กลุ่ม คือ อาจารย์และนักวิจัย ซึ่งมหาวิทยาลัยควรกำหนดจัดกลุ่มภาระงานอาจารย์ให้เหมาะสมเพื่อให้ อาจารย์มีเวลาทำงานวิจัย นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า มหาวิทยาลัยควรจัดกลุ่มภาระงานของ อาจารย์เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มงานสอน กลุ่มงานวิจัย และกลุ่มงานสอนและงานวิจัย โดยกำหนดระยะเวลาเป็นช่วงๆ และมีการทำข้อตกลงชัดเจนและประเมินผลงานตามที่ตกลงไว้ แล้วให้อาจารย์เลือกกว่าตนเองประสงค์จะอยู่กลุ่มใดสำหรับนักวิจัย มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้สามารถขอตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ผศ.(วิจัย) รศ.(วิจัย) หรือ ศ.(วิจัย) โดยใช้ผลงานวิจัยเป็นการขอตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้มีคนมาประกอบอาชีพเป็นนักวิจัยมากขึ้น นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้นักวิจัยสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการ

ทำวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ส่วนการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยควรมีแผนและงบประมาณในการสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ที่ชัดเจน ควรมีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการวิจัยและเปิดโอกาสให้แสดงความประสงค์ว่าสนใจร่วมทำงานวิจัยด้านใด โดยมีการกำหนดค่าตอบแทนที่ชัดเจน

4. ควรเชื่อมโยงงานวิจัยกับหน่วยงานภายนอก มีความเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ทั้งแก่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกที่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีหน่วยงานพัฒนาธุรกิจขึ้นในมหาวิทยาลัย เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางเชื่อมโยงมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอก ดูแลด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ในการวิจัยเรื่องบทบาทอุดมศึกษาในระบบวิจัยแห่งชาติ พิเชฐและคณะได้ทำการกรณีศึกษาหน่วยงานที่มีชื่อเสียงและผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับนานาชาติของประเทศไทย 3 หน่วยงาน ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สวนอุตสาหกรรม และการบริหารกลุ่มวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถือเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ต้องการพัฒนาหน่วยงานของตนไปสู่ความสำเร็จทางด้านวิจัยและพัฒนา คณะวิทยาศาสตร์มีนโยบายและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมีคณาจารย์ของคณะถึงร้อยละ 80 ที่มีความชอบและเข้าใจต่อการทำงานวิจัย ขณะเดียวกันคณะมีการส่งเสริมและสนับสนุนโดยการสร้างกลไกเพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดความต้องการทำวิจัยด้วยการให้ทุนสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ มีการสร้างหน่วยงานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะทาง รวมทั้งความพยายามให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศให้มาปฏิบัติงานที่คณะวิทยาศาสตร์โดยผ่านกองทุนพัฒนาวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างคณะกับภาคอุตสาหกรรมด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยร่วมกับภาคเอกชนเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการนำผลการวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในภาคเอกชน อันจะเป็นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้เกิดขึ้นกับผลงานวิจัยและผู้ใช้ผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้คณะวิทยาศาสตร์ประสบความสำเร็จทางด้านวิจัย ก็คือ การที่คณะให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมวัฒนธรรมวิจัยให้กับอาจารย์และบุคลากรในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้คณาจารย์ของคณะได้ตระหนักว่า ภารกิจหลักที่สำคัญ คือ งานวิจัยที่ต้องดำเนินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

2. สวนอุตสาหกรรมและการบริหารกลุ่มวิจัย (R&D Cluster) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศนานาชาติ ดังนี้

1) ความต่อเนื่องของนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการพัฒนามหาวิทยาลัยที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ โดยผู้บริหารที่มีความชัดเจนและต่อเนื่องในการผลักดันบุคลากรของมหาวิทยาลัยฝ่ายต่างๆ ร่วมกันเรียนรู้ สังเกตประสบการณ์ลองผิดลองถูก รวมทั้งสร้างความเข้าใจกับประชาคม

2) บทบาทผู้บริหารมหาวิทยาลัยและการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถจัดการกับผลประโยชน์ทับซ้อนได้เป็นอย่างดี และได้ส่งผ่านมายังผู้บริหารระดับกลางทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารงานวิจัยและการบริการวิชาการสังคม ให้ความสำคัญของเครือข่ายวิจัย รวมถึงความสามารถจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

3) รูปแบบการบริหารจัดการเน้นการบริหารองค์กรแบบแนวราบโดยใช้ระเบียบราชการในการกำกับมิใช่การบังคับ การบริหารการเงินมีความยืดหยุ่น โดยนักวิจัยและกลุ่มวิจัยต้องทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุนต่างๆ และเป็นลักษณะพึ่งตนเองงบประมาณที่หามาได้จะนำมารวมกันในรูปแบบของกองทุน

4) การบริหารงานวิจัย มีห้องปฏิบัติการวิจัยเป็นศูนย์กลางการทำวิจัยและหน่วยสนับสนุนการผลิตบัณฑิตและนักวิจัย โดยมีการจัดกลุ่มวิจัยอย่างหลวมๆ ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการพัฒนาระบบผู้ช่วยสอนและระบบพี่เลี้ยงนักวิจัยที่เอื้อให้เกิดการทำงานวิจัยระหว่างกลุ่มวิจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับโจทย์และหัวข้อวิจัย เพื่อร่วมดำเนินการวิจัยให้เกิดความเข้มแข็งของระบบวิจัยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

5) สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ความเข้าใจในกระบวนการทางสังคมในลักษณะสหสาขาวิชา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ได้ผลิตวารสารหรือเอกสารสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ผลงานวิจัย วิชาการต่างๆ เป็นประจำ เช่น วารสารวิจัยสังคม จดหมายข่าว ตำรา และหนังสือ และรายงานผลการวิจัย เป็นต้น อีกทั้งยังมีการบริการฐานข้อมูลประชากร การศึกษา สาธารณสุข แรงงาน เด็กและผู้หญิง อีกด้วย สถาบันวิจัยสังคมมีการดำเนินการ ทั้งในด้านการวิจัยและการเรียนการสอน โดยในด้านการวิจัยได้ดำเนินงานวิจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับสังคมโดยมุ่งเน้นการวิจัยลักษณะการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยนโยบายครอบคลุมทั้งในด้านพื้นที่เมืองและชนบท รวมทั้งประเด็นปัญหาที่สำคัญและได้รับความสนใจจากสังคม สำหรับด้านการเรียนการสอนได้ร่วมมือกับวิทยาลัยประชากรศาสตร์และสถาบันเอเชียศึกษา เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สหสาขาวิชา) สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม เพื่อเป็นการบูรณาการความรู้ในด้านการเรียนการสอนกับการวิจัยให้บัณฑิตได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยอย่างแท้จริง มีความรู้และทักษะในแขนงวิชา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นเสมือนวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่พยายามสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันวิจัยและคณะวิชาค่อนข้างมาก ทั้งในมิติด้านการเรียนการสอนและความร่วมมือทางวิชาการอื่นๆ โดยผู้บริหารจะเป็นแกนกลางขององค์กรและมีอาจารย์จากคณะวิชาต่างๆ เข้ามาเป็นส่วนเสริมทางด้านวิชาการให้สถาบันวิจัยต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ศึกษาเรื่อง สภาพวิจัยทางการศึกษาในประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย นักวิจัยในหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยนักวิจัยในส่วนกลาง เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัยจะขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารของหน่วยงานที่จะให้

ความสนใจและให้การสนับสนุน มีทุนทำวิจัยเพียงพอ มีอิสระในการทำงาน มีข้อมูลพื้นฐานที่ทันสมัยและ
ตัวนักวิจัยเองต้องมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานส่วนภูมิภาค เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริม
ทำให้วิจัย ได้แก่ ต้องการชื่อเสียงเพื่อสถานภาพทางสังคมและมีความอยากรู้อยากเห็นในประเด็นที่น่า
ศึกษา ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย ได้แก่ การทำงานวิจัย
จะเป็นการเริ่มงานประจำที่ทำอยู่ ปัจจัยรองลงไปก็คือผู้บริหารสนใจรับรู้และให้การสนับสนุนและตัว
นักวิจัยจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็นในประเด็นที่จะศึกษาและมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ

มนตรี วงษ์สะพาน (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์งานวิจัยสถาบันเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาการ
ทำวิจัยสถาบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหามาก คือ ด้านการเงิน และงบประมาณ ส่วน
ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ส่วนที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่
ด้านเวลา ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสถาบัน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย ด้าน
ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ด้านการประสานงานระหว่างการวิจัยและด้านการเผยแพร่ และปัญหา
ที่สำคัญที่มีปัญหาระดับมาก ได้แก่ การเลือกหัวข้อหรือประเด็นในการวิจัย การแสวงหาแหล่งทุนเพื่อทำ
วิจัย การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยการเขียนโครงการเพื่อขอสนับสนุนการ
วิจัย การทำวิจัยให้ทันตามกำหนดเวลา และการค้นคว้าเอกสารตำราหรือวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ ระหว่างการ
วิจัย

จากงานวิจัยต่างๆ ที่กล่าวมาจะเห็นว่าเป็นงานวิจัยทั่วไปและงานวิจัยสถาบันที่เป็นข้อมูลใน
การศึกษา พบว่า ยังมีงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับสภาพหรือปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของ บุคลากร
สายสนับสนุนวิชาการผู้วิจัยจึงริเริ่มที่จะทำการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประเมิน
ความก้าวหน้าของการทำวิจัยสถาบัน และสามารถนำไปใช้วางแผนสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนา
ศักยภาพการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ตลอดจนเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ใน
การประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายในการพัฒนาองค์กรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. การศึกษาข้อมูลและสังเคราะห์เบื้องต้น
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลและสังเคราะห์เบื้องต้น
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูลและสังเคราะห์เบื้องต้น

การศึกษาข้อมูลและสังเคราะห์เบื้องต้นเป็นการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย หลักการ และแนวคิดในการวิจัยสถาบัน สถานภาพของงานวิจัยสถาบัน ลักษณะและเป้าหมายของการวิจัยสถาบัน สถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา แนวทางการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทำงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา สภาพการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ จากแนวคิดของนักวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับตัวแปรปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์ได้ข้อสรุปที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม 14 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำที่มาของปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

2. ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม 7 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำนวน 316 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำนวน 171 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W Morgan (อ้างถึงในประยูร อาษานาม, 2544) โดยกำหนดตามสัดส่วนแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการต่อการทำวิจัยสถาบันในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน และกลุ่มงานที่ปฏิบัติ

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยสถาบัน เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำ ที่มาของปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ตอนที่ 3 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย

ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยขึ้นเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประมวลแนวคิดเพื่อกำหนดตัวแปรในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยสถาบัน และปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน ดังนี้

1. ตัวแปรสภาพการทำวิจัยสถาบัน ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเบื้องต้นได้ตัวแปรสภาพการทำวิจัยสถาบัน 14 ตัวแปร ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำ ที่มาของปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้และเผยแพร่ผลงานวิจัย

2. ตัวแปรปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการทำวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยยึดหลักความสอดคล้อง ได้ตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย

กำหนดค่านิยามของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ สภาพการทำวิจัยสถาบัน และปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามไว้ ดังนี้

1. สภาพการทำวิจัยสถาบันของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 14 ด้าน ดังนี้

1) ประสบการณ์ในการทำวิจัย หมายถึง จำนวนเรื่องที่เคยทำวิจัยสถาบัน หรือในกรณีที่ไม่เคยทำเป็นเพราะสาเหตุใด

2) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบันของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง หรือน้อย

3) รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำ หมายถึง ประเภทงานวิจัยที่ทำ ได้แก่ การสำรวจ การวิเคราะห์งาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือรูปแบบอื่นๆ

4) ที่มาของปัญหา หมายถึง ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัย ได้แก่ จากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ผู้ให้งบประมาณสนับสนุน หรือที่มาจากอื่นๆ

5) การเลือกหัวข้อวิจัย หมายถึง สิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย ได้แก่ เอกสาร วารสารและตำราทางวิชาการ ผลงานวิจัย ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย

6) แหล่งความรู้ หมายถึง แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ได้แก่ เอกสาร วารสารและตำราทางวิชาการ ผลงานวิจัย ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย

7) ที่ปรึกษา หมายถึง ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์ในหน่วยงาน

8) งบประมาณ หมายถึง ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย ได้แก่ งบประมาณส่วนตัว งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก หรือแหล่งอื่นๆ

9) ลักษณะของเครื่องมือ หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือเครื่องมือในลักษณะอื่นๆ

10) การสร้างเครื่องมือ หมายถึง วิธีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง สร้างเครื่องมือร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือวิธีการอื่นๆ

11) การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ด้วยตนเองด้วยเครื่องคิดเลข วิเคราะห์ด้วยตนเองโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ หรือวิธีการอื่นๆ

12) สถิติที่ใช้ หมายถึง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือสถิติอื่นๆ

13) การประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไข ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงาน ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ ขอปรับปรุงตำแหน่งให้สูงขึ้นหรือด้านอื่นๆ

14) การเผยแพร่ผลงานวิจัย หมายถึง วิธีการเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น การเผยแพร่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด การเผยแพร่ในวารสารต่างๆ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน หรือวิธีการอื่นๆ

2. ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง สาเหตุหรือเงื่อนไขสำคัญที่มีผลทำให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ทำการวิจัยสถาบันประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยต่างๆ 7 ด้าน ดังนี้

1) ความรู้ในการทำวิจัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยการกำหนดหัวข้อข้อมูลหรือปัญหาการวิจัย การวิเคราะห์ปัญหา สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ทักษะในการทำวิจัย หมายถึง ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการทำวิจัย ความสามารถในการเขียนโครงการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล การสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัย

3) แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า หมายถึง แหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่ ห้องสมุด เอกสารและงานวิจัย เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4) ที่ปรึกษาในการทำวิจัย หมายถึง ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน คณาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5) งบประมาณในการทำวิจัย หมายถึง การได้มาของงบประมาณในการทำวิจัยได้แก่ งบประมาณส่วนตัว งบประมาณอุดหนุนจากภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน

6) นโยบายของหน่วยงาน หมายถึง การกำหนดแนวทาง หรือมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัย โดยการกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงาน การใช้ผลการวิจัยประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การสนับสนุนให้อบรมวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

7) คุณลักษณะของผู้ทำวิจัย หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย ได้แก่ การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่น การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ การใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และการมีอิสระทางความคิด

สร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ไม่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. นำแบบสอบถามมาหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .946

3. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการทำวิจัยสถาบันวิเคราะห์โดยค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ทั้ง 7 ด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์สมการพยากรณ์ของตัวแปรเกณฑ์โดยวิธีถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์การให้ระดับคะแนน กำหนดดังนี้

ปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น 5
ปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก	ให้ค่าคะแนนเป็น 4
ปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น 3
ปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย	ให้ค่าคะแนนเป็น 2
ปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น 1

2. เกณฑ์การแปลผล โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51-5.00	หมายถึง	มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้าน มีเกณฑ์ในการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .80 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .6-.8	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .4-.6	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .2-.4	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .2	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นั้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) พร้อมแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 14 ด้าน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำที่มาจากปัญหา การเลือกหัวข้อวิจัย แหล่งความรู้ ที่ปรึกษา งบประมาณ ลักษณะของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ การประยุกต์ใช้ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

จากผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 177 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = 177 คน

ตัวแปร		Frequency	Percent
เพศ	ชาย	43	24.3
	หญิง	123	69.5
	ไม่ระบุ	11	6.2
อายุ	<25ปี	9	5.1
	25-30ปี	37	20.9
	31-35ปี	56	31.6
	36-40ปี	49	27.7
	41-45ปี	17	9.6
	46-50ปี	4	2.3
	51-55ปี	5	2.8
วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	2.8
	ปริญญาตรี	137	77.4
	ปริญญาโท	31	17.5
	ปริญญาเอก	4	2.3
ประสบการณ์การทำงาน	<5ปี	50	28.2

	5-10ปี	61	34.5
	11-15ปี	52	29.4
	16-20ปี	10	5.6
	>21ปีขึ้นไป	4	2.3
กลุ่มงาน/สังกัดที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน	คณะ	46	26.0
	สำนัก/สถาบัน	46	26.0
	ศูนย์	22	12.4
	กอง	61	34.5
	อื่นๆ	2	1.1
สถานะตำแหน่งสายงาน	ข้าราชการ	8	4.5
	พนักงานมหาวิทยาลัย	130	73.4
	พนักงานราชการ	15	8.5
	ลูกจ้างประจำ	2	1.1
	พนักงานประจำตามสัญญา	22	12.4

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 177 คน จำแนกเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 และเพศชายจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ไม่ระบุ (ไม่ตอบ) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

จำแนกเป็นช่วงอายุมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ ช่วงอายุตั้งแต่ 31-35 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ช่วงอายุตั้งแต่ 36-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ช่วงอายุตั้งแต่ 25-30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ช่วงอายุตั้งแต่ 41-45 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ช่วงอายุ <25ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 ช่วงอายุตั้งแต่ 51-55 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และช่วงอายุตั้งแต่ 46-50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

จำแนกเป็นวุฒิการศึกษามากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

จำแนกเป็นประสบการณ์การทำงานมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ประสบการณ์การทำงาน <5 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และประสบการณ์การทำงาน >21ปีขึ้นไปจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

จำแนกเป็นกลุ่มงาน/สังกัดที่ปฏิบัติงานมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ ระดับกอง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับคณะและระดับสำนัก/สถาบันมีจำนวนเท่ากัน คือ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ระดับศูนย์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

จำแนกเป็นสถานะตำแหน่งสายงานมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 พนักงานประจำตามสัญญา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 พนักงานราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ข้าราชการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตารางที่ 2 ประสพการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน

ตัวแปร	Frequency	Percent
ไม่เคยทำ	93	52.5
เคยทำ	84	47.5

จากตารางที่ 2 ด้านประสพการณ์ในการทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ประสพการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบันสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 และผู้ที่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5

เห็นได้ว่า ด้านประสพการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบันของผู้ที่ไม่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีจำนวนมากกว่าผู้ที่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

ตัวแปร	Frequency	Percent
ดีมาก	10	5.6
ดี	44	24.9
ปานกลาง	98	55.4
น้อย	23	13.0
ไม่มีความรู้เลย	2	1.1

จากตารางที่ 3 ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ ระดับปานกลาง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ระดับดี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 ระดับน้อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 มี

ความรู้ระดับดีมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และไม่มีความรู้เลย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

เห็นได้ว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความรู้อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด

ตารางที่ 4 รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่

ตัวแปร	Frequency	Percent
การสำรวจ	109	61.6
การวิเคราะห์งาน/ติดตามประเมิน	75	42.4
การรายงานผลการปฏิบัติงาน	59	33.3
การประกันคุณภาพการศึกษา	30	16.9
อื่นๆ	11	6.2

จากตารางที่ 4 ด้านรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ เชิงการสำรวจ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 การวิเคราะห์งาน/ติดตามประเมิน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 การรายงานผลการปฏิบัติงาน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 การประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และอื่นๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

เห็นได้ว่า ด้านรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นเชิงการสำรวจมากที่สุด

ตารางที่ 5 ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัย

ตัวแปร	Frequency	Percent
จากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติ	151	85.3
จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	57	32.2
จากข้อเสนอแนะ/หลักเกณฑ์ของผู้ให้ทุนวิจัย	31	17.5
อื่นๆ	4	2.3

จากตารางที่ 5 ด้านที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ จากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติ จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร จำนวน 57 คน คิดเป็น

ร้อยละ 32.2 จากข้อเสนอแนะ/หลักเกณฑ์ของผู้ให้ทุนวิจัย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

เห็นได้ว่า ด้านที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มาจากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 6 สิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย

ตัวแปร	Frequency	Percent
นำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร	108	61.0
ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน	104	58.8
ทำให้ได้ฐานข้อมูลในการบริหารจัดการหน่วยงาน	72	40.7
อื่นๆ	7	4.0

จากตารางที่ 6 ด้านสิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า สิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ นำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ทำให้ได้ฐานข้อมูลในการบริหารจัดการหน่วยงาน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 และอื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

เห็นได้ว่า ด้านสิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม การนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรมีมากที่สุด

ตารางที่ 7 แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัย

ตัวแปร	Frequency	Percent
เอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ	138	78.0
ผลงานวิจัยต่างๆ	133	76.4
ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับกับเรื่องที่ทำวิจัย	100	56.5
อื่นๆ	8	4.5

จากตารางที่ 7 ด้านแหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า แหล่ง

ความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ จากเอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 ผลงานวิจัยต่างๆ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 และอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

เห็นได้ว่า ด้านแหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยจากเอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการมีมากที่สุด

ตารางที่ 8 ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษา

ตัวแปร	Frequency	Percent
ผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน	101	57.1
ผู้เชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์	139	78.5
ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน	95	53.7
อื่นๆ	14	7.9

จากตารางที่ 8 ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษาสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ จากผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 ผู้บริหารหรือหัวหน้างาน จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 และอื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

เห็นได้ว่า ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์มากที่สุด

ตารางที่ 9 งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย

ตัวแปร	Frequency	Percent
งบประมาณส่วนตัว	59	33.3
งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน	124	70.1
งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก	58	32.8
อื่นๆ	2	1.1

จากตารางที่ 9 ด้านงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัยสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ จากงบประมาณสนับสนุนของหน่วยงาน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 งบประมาณส่วนตัว จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

เห็นได้ว่า ด้านงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานมากที่สุด

ตารางที่ 10 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวแปร	Frequency	Percent
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล		
แบบสำรวจ	99	55.9
แบบสอบถาม	151	85.3
แบบสัมภาษณ์	60	33.9
อื่นๆ	3	1.7
การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล		
สร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ	134	75.7
สร้างเครื่องมือร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	54	30.5
สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง	65	36.7
ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77	43.5

จากตารางที่ 10 ด้านลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 และอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

เห็นได้ว่า ด้านลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมากที่สุด

ส่วนด้านการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ การสร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 การสร้างเครื่องมือด้วยตนเอง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และการสร้างเครื่องมือร่วมกับเพื่อนร่วมงาน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5

เห็นได้ว่า ด้านการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม การสร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญมีมากที่สุด

ตารางที่ 11 วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปร	Frequency	Percent
โปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป (เช่น SPSS หรือโปรแกรมอื่นๆ)	145	81.9
วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ	65	36.7
อื่นๆ	9	5.1

จากตารางที่ 11 ด้านวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ จากโปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป (เช่น SPSS หรือโปรแกรมอื่นๆ) จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 81.9 จากการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

เห็นได้ว่า ด้านวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากโปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูปมากที่สุด

ตารางที่ 12 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปร	Frequency	Percent
ความถี่	106	59.9
ค่าร้อยละ	146	82.5
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	115	65.0
อื่นๆ	7	4.0

จากตารางที่ 12 ด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ ค่าร้อยละ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 ความถี่ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และอื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

เห็นได้ว่า ด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นค่าร้อยละมากที่สุด

ตารางที่ 13 การนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้

ตัวแปร	Frequency	Percent
เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน	143	80.8
เพื่อประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา	80	45.2
เพื่อประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน	81	45.8
อื่นๆ	3	1.7

จากตารางที่ 13 ด้านการนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า การนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ นำผลการวิจัยหรือความคาดหวังเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 เพื่อประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 เพื่อประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 และอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

เห็นได้ว่า ด้านการนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะนำผลการวิจัยหรือมีความคาดหวังเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานมากที่สุด

ตารางที่ 14 การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงาน

ตัวแปร	Frequency	Percent
เผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด	112	63.3
เผยแพร่ผ่านการจัดประชุม/สัมมนาวิชาการวิจัยและ/หรือวารสารต่างๆ	94	53.1
เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์หน่วยงาน	89	50.3
อื่นๆ	10	5.6

จากตารางที่ 14 ด้านการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงานสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด (ตามลำดับ) ดังนี้ เผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 เผยแพร่ผ่านการจัดประชุม/สัมมนาวิชาการวิจัย และ/หรือวารสารต่างๆ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์หน่วยงาน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 และอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

เห็นได้ว่า ด้านการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการทำวิจัย ทักษะในการทำวิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษา ค้นคว้า ที่ปรึกษาในการทำวิจัย งบประมาณในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน และคุณลักษณะของผู้วิจัย

จากผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 177 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 15 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

ตัวแปร	Mean	Std. Deviation	แปลผล
ความรู้ในการทำวิจัย			
ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย	3.63	.82	มาก
ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาการวิจัย	3.73	.80	มาก
ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา	3.69	.79	มาก
ความรู้เกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	3.73	.82	มาก
ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย	3.63	.84	มาก
ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.72	.78	มาก
ภาพรวมของความรู้ในการทำวิจัย	3.69	.75	มาก
ทักษะในการทำวิจัย			
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการทำวิจัย	3.79	.67	มาก

ทักษะการเขียนโครงการวิจัย	3.70	.79	มาก
ทักษะในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	3.72	.78	มาก
ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์/โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล	3.74	.73	มาก
ทักษะการแปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	3.75	.77	มาก
ทักษะการเขียนรายงานการวิจัย	3.77	.79	มาก
ภาพรวมของทักษะในการทำวิจัย	3.74	.67	มาก
แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย			
ห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า	4.02	.80	มาก
งานวิจัยสถาบันที่เกี่ยวข้องสำหรับศึกษาค้นคว้า	4.03	.79	มาก
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	4.11	.79	มาก
งานวิจัยทั่วไปสำหรับศึกษาค้นคว้า	3.87	.76	มาก
แหล่งความรู้ทางวิชาการที่อยู่ใกล้หน่วยงาน และ/หรือแหล่งข้อมูลที่มีอยู่จริง	3.96	.76	มาก
ภาพรวมของแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย	4.00	.69	มาก
ที่ปรึกษาในการทำวิจัย			
คำปรึกษาจากผู้บริหารหน่วยงาน	3.89	.83	มาก
การช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ปัญหาในการทำวิจัยจากหัวหน้างาน และ/หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.83	.83	มาก
การสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ร่วมงาน	3.72	.83	มาก
คณาจารย์ในหน่วยงานที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย	3.77	.82	มาก
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย	3.81	.82	มาก
ภาพรวมของที่ปรึกษาในการทำวิจัย	3.80	.74	มาก
งบประมาณในการทำวิจัย			
งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน	3.54	.89	มาก
งบประมาณอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย	3.65	.91	มาก
งบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น	3.46	1.07	ปานกลาง
ภาพรวมของงบประมาณในการทำวิจัย	3.55	.88	มาก

นโยบายของหน่วยงาน			
ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย	3.79	.87	มาก
ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.81	.88	มาก
ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นได้รับทราบ	3.78	.85	มาก
ผู้บริหารใช้ผลงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบและ/หรือความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน	3.69	.86	มาก
ผู้บริหารสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีการอบรมหรือเพื่อเข้าร่วมในการทำวิจัย	3.74	.81	มาก
ภาพรวมของนโยบายของหน่วยงาน	3.76	.76	มาก
ด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย			
การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น	4.09	.77	มาก
การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่นที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย	4.15	.75	มาก
การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ	4.14	.75	มาก
การใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	4.12	.73	มาก
การมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในการทำวิจัย	4.14	.75	มาก
ภาพรวมของด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย	4.13	.69	มาก

เกณฑ์การแปลผล โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) 4.51-5.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด, 3.51-4.50 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก, 2.51-3.50 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง, 1.51-2.50 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย, 1.00-1.50 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากตารางที่ 15 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย

ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.69 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (ตามลำดับ) ดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อหรือปัญหา

การวิจัย 2) ความรู้เกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา 5) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย และ 6) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย

ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย

ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.74 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (ตามลำดับ) ดังนี้ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการทำวิจัย 2) ทักษะการเขียนรายงานการวิจัย 3) ทักษะการแปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4) ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์/โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล 5) ทักษะในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และ 6) ทักษะการเขียนโครงการวิจัย

ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 4.00 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (ตามลำดับ) ดังนี้ 1) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ 2) งานวิจัยสถาบันที่เกี่ยวข้องสำหรับศึกษาค้นคว้า 3) ห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า 4) แหล่งความรู้ทางวิชาการที่อยู่ใกล้หน่วยงาน และ/หรือแหล่งข้อมูลที่มีอยู่จริง และ 5) งานวิจัยทั่วไปสำหรับศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย

ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.80 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (ตามลำดับ) ดังนี้ 1) คำปรึกษาจากผู้บริหารหน่วยงาน 2) การช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ปัญหาในการทำวิจัยจากหัวหน้างาน และ/หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย 4) คณาจารย์ในหน่วยงานที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย 5) การสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ร่วมงาน

ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย

ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.55 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ได้แก่ 1) งบประมาณอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย 2) งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน และมีความสำคัญอยู่ในระดับ *ปานกลาง* ได้แก่ งบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น

ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน

ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.76 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (*ตามลำดับ*) ดังนี้ 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน 2) ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นได้รับทราบ 4) ผู้บริหารสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีการอบรมหรือเพื่อเข้าร่วมในการทำวิจัย 5) ผู้บริหารใช้ผลงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบและ/หรือความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน

ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย

ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏว่าในภาพรวมของปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 4.13 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในของปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* ทุกปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ (*ตามลำดับ*) ดังนี้ 1) การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่นที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย 2) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ 3) การมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในการทำวิจัย 5) การใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ 6) การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น

การวิเคราะห์เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

การวิเคราะห์เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ทั้ง 7 ด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	Mean	Std.
Y	1	.083	.126	.161*	.043	.099	.232**	-.062	1.47	.50
X1		1.000	.848**	.668**	.429**	.537**	.515**	.550**	3.69	.75
X2			1.000	.673**	.480**	.550**	.636**	.585**	3.74	.67
X3				1.000	.353**	.551**	.596**	.655**	4.00	.69
X4					1.000	.643**	.465**	.414**	3.55	.88
X5						1.000	.676**	.657**	3.76	.76
X6							1.000	.460**	4.13	.69
X7								1.000	3.80	.74

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ค่าความหมายตัวแปรปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

- X1 = ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย
- X2 = ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย
- X3 = ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย
- X4 = ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย
- X5 = ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน
- X6 = ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย
- X7 = ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย
- Y = ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน

จากตารางที่ 16 แปลผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในพวงรีตัน ทวีรัตน์ (2543) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ (ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน) ทั้ง 7 ปัจจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ระหว่าง 3.55 – 4.13 โดยค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (X6) มีค่ามากที่สุด และปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย (X4) มีค่าน้อยที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ มีค่าสูงกว่า .8 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้าน

ความรู้ในการทำวิจัย (X1) กับปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย(X2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ .848 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำของตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าระหว่าง .353 ถึง .480 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (X3) กับปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย (X4)

สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้าน มีค่าสูงกว่า .8 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำถึงสูงมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .353 ถึง .848 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของสภาพการทำงานวิจัยสถาบันกับปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

ค่าความหมายตัวแปรปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

- X1 = ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย
- X2 = ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย
- X3 = ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย
- X4 = ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย
- X5 = ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน
- X6 = ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย
- X7 = ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย
- Y = ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน

ตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.232 ^(a)	.054	.049	.488
2	.300 ^(b)	.090	.080	.480
3	.337 ^(c)	.114	.099	.475

a Predictors: (Constant), X6
 b Predictors: (Constant), X6, X7
 c Predictors: (Constant), X6, X7, X3

จากตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ มีค่าเท่ากับ .232, .300, .337 (ตามลำดับ) และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ มีค่าเท่ากับ .119 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์เข้าสู่สมการครั้งที่ 1 มีปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยสามารถพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน) ได้ร้อยละ 5.4 ตัวแปรพยากรณ์เข้าสู่สมการครั้งที่ 2 มีปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย และปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ประสบการณ์ในการทำวิจัย/

วิจัยสถาบัน) ได้ร้อยละ 9.0 และตัวแปรพยากรณ์เข้าสู่สมการครั้งที่ 3 มีปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน) ได้ร้อยละ 11.4 เห็นได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.385	1	2.385	9.998	.002 ^(a)
	Residual	41.750	175	.239		
2	Regression	3.985	2	1.993	8.635	.000 ^(b)
	Residual	40.150	174	.231		
3	Regression	5.026	3	1.675	7.412	.000 ^(c)
	Residual	39.109	173	.226		

a Predictors: (Constant), X6

b Predictors: (Constant), X6, X7

c Predictors: (Constant), X6, X7, X3

d Dependent Variable: Y

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบันกับปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย คือ ด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานและคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 19

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ (b,β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพยากรณ์ (SE_b) ค่าสถิติ t(t- value) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R²) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ (a)

ตัวแปร	b	(SE _b)	β	t
ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (X6)	.177	.064	.247	2.749
ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย (X7)	-.219	.064	-.324	-3.396
ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (X3)	.162	.076	.226	2.146
R = .337		R ² = .114	F = 7.412	
SE _{est} = .475		a = .927		

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (X6) และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (X3) มีผลทางบวกต่อสภาพการทำวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน แต่ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย (X7) มีผลทางลบต่อสภาพการทำวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน ทั้งนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ เท่ากับ .177, .162 และ -.219 (ตามลำดับ) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน .064, .064 และ .076 (ตามลำดับ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .337 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 11.4 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ .475 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ เท่ากับ .927 ทั้งนี้ สามารถเขียนสมการพยากรณ์สภาพการทำวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบันในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = .927 + .177X_6 - .219X_7 + .162X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .064Z_6 + .064Z_7 + .076Z_3$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.5 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 24.3 จำแนกตามช่วงอายุมากที่สุด คือ ช่วงอายุตั้งแต่ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 จำแนกตามวุฒิการศึกษามากที่สุด คือ วุฒิมัธยมศึกษาาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมากที่สุด คือ ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 จำแนกตามกลุ่มงาน/สังกัดที่ปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ระดับกอง คิดเป็นร้อยละ 34.5 จำแนกตามสถานะตำแหน่งสายงานมากที่สุด คือ พนักงานมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 73.4

สภาพการทำวิจัยสถาบัน

1. ด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบันของผู้ที่ไม่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน มีจำนวนมากกว่าผู้ที่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ เป็นเชิงการสำรวจมากที่สุด
4. ด้านที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัยมาจากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติมากที่สุด
5. ด้านสิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย การนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรมีมากที่สุด
6. ด้านแหล่งความรู้ที่ศึกษารรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยในเรื่องที่ทำวิจัยจากเอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการมีมากที่สุด
7. ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์มากที่สุด
8. ด้านงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย เป็นงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานมากที่สุด
9. ด้านลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมากที่สุด
10. ด้านการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญมีมากที่สุด
11. ด้านวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูปมากที่สุด

12. ด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละมากที่สุด
13. ด้านการนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้จะนำผลการวิจัยหรือมีความคาดหวังเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานมากที่สุด
14. ด้านการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงานเป็นการเผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

1. ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.69 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
2. ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.74 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
3. ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 4.00 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
4. ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.80 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
5. ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.55 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
6. ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงานในภาพรวมของปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 3.76 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*
7. ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยในภาพรวมของปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 4.13 ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก*

สภาพการทำงานวิจัยสถาบันกับปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (X6), ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย (X7) และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (X3) มีผลต่อสภาพการทำงานวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

สภาพการทำงานวิจัยสถาบัน

ประสบการณ์ในการทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามสำหรับผู้ที่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 47.5 จะเห็นได้ว่าผู้ที่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.4

และในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 24.9 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.4 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 17.5 ในขณะที่เดียวกันเป็นกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยฯ ที่มีประสบการณ์การทำงานระยะเวลา 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 และ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.4 แสดงว่า กลุ่มบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยฯ สามารถนำความรู้และที่ได้รับจากการปฏิบัติงานพร้อมคุณวุฒิการศึกษามาปรับใช้ในการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี

ด้านรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นลักษณะการสำรวจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.6 และการวิเคราะห์งาน/ติดตามประเมิน คิดเป็นร้อยละ 42.4 จะเห็นได้ว่า ด้านรูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำหรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่มีที่มาจากปัญหาที่นำมาทำวิจัยจากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงานและตรงกับงานที่ปฏิบัติ สิ่งที่น่าสนใจถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย คือ การนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร และทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยจะได้จากเอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัยจากเอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์ ด้านผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัยหรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษา ได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์ ด้านงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณสนับสนุนของหน่วยงาน ด้านลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมักใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสำรวจ ด้านการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนหนึ่ง ด้านวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จากโปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป (เช่น SPSS หรือโปรแกรมอื่นๆ) ด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้จะนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน และเพื่อประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงานด้านการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงานจะเป็นการเผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับ *มาก* เรียงตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย และปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์เห็นได้ว่า ลักษณะงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานที่ต้องมีการสรุป วิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานในการวางแผนพัฒนา ซึ่งจากแนวคิดของเยาวดี วิบูลย์ศรี (2535) และวิจิตร ศรีสอ้าน (2545) กล่าวว่า เป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบัน คือ เพื่อให้ผู้บริหารได้นำข้อค้นพบต่างๆ ไปแก้ไขปัญหาของสถาบัน รวมทั้งเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานและพัฒนาสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า มีความสอดคล้องกับลักษณะงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานดังกล่าว

ปัจจุบันวิจัยสถาบันนับเป็นภารกิจหนึ่งที่สอดรับต่อประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องจัดให้มีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ผลการวิจัยมารองรับการประเมินคุณภาพภายใน กอปรกับใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา วางนโยบาย และพัฒนามหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ จากประสบการณ์ในการทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามของผู้ที่ไม่เคยทำงานวิจัย/วิจัยสถาบันมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกล่าวได้ว่าบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความรู้ความสามารถในภาระงานที่ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และ/หรือทักษะในการทำงานวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงควรพัฒนาทักษะในการทำงานวิจัยที่ถูกต้องตามหลักสากล และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำวิจัยสถาบันขึ้น โดยการให้ทุนสนับสนุนวิจัยตามหลักเกณฑ์การขอรับทุนวิจัยสถาบันของมหาวิทยาลัยที่เล็งเห็นถึงการวิจัยสถาบันถึงความสำคัญในฐานะที่จะเป็นกลไกช่วยพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีความก้าวหน้า ผลการวิจัยที่ได้มาจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ บุคลากรของมหาวิทยาลัย จึงควรสร้างงานวิจัยสถาบันให้มากขึ้น โดยถือเสมือนว่าเป็นงานประจำ เพราะการทำวิจัยให้สามารถควบคู่ไปกับงานประจำได้นอกจากจะช่วยลดทอนภาระการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนขั้นตอนอื่นๆ ในการวิจัยของผู้วิจัยแล้ว ยังช่วยให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์งานวิจัยได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยที่ได้จึงเกิดประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย ทั้งมหาวิทยาลัยและผู้ทำวิจัย และ/หรือผู้นำผลการวิจัยไปใช้ กอปรกับการทำวิจัยได้อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพที่สามารถนำไปเป็นผลงานวิชาการโดยอาจขอตำแหน่งที่สูงขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการวางนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสายสนับสนุนที่มีศักยภาพได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและเสริมสร้างทักษะ ในการจัดทำวิจัย อันจะได้มาซึ่งงานวิจัยสถาบันที่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2535). การวิจัยสถาบัน. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการบุคลากรสายนโยบายและแผน เรื่อง หลักเทคนิคการวิจัยสถาบันสำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : ม.ป.ท.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา. เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2533.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2535). ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการทำวิจัยสถาบัน. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, 7 ตุลาคม 2535.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2539). บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน. วารสารพัฒนาหลักสูตร. (15 เมษายนถึงมิถุนายน).
- แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559), ฉบับผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2554)
- พรชูลี อาชวอำรุง. (2545). การวิจัยทางการอุดมศึกษา. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิจัยสถาบันเพื่อการประกันคุณภาพ 2545. สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- พรทิพย์ ไชยโส. (2545). การวิจัยสถาบันกับการสอน. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิจัยสถาบันเพื่อการประกันคุณภาพ 7 – 10 พฤษภาคม 2545. สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2535). การวิจัยสถาบัน : แนวคิดพื้นฐาน. วารสารวิจัยสังคมศาสตร์, 7 ตุลาคม 2535.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2544). การวิจัยสถาบัน. (ออนไลน์). <http://gotoknow.org/blog/kwancahi/98050>
- วิจิตร ศรีสอาน. (2545 ก). การวิจัยสถาบันเพื่อการประกันคุณภาพ. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิจัยสถาบันเพื่อการประกันคุณภาพ 7 – 10 พฤษภาคม 2545. สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- สมพงษ์ สุชีเกตุ. (2540). คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงาน งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พันนี้พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2550). นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551 – 2553). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2524). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรวิทย์ นาการทรรพ. (2545). การวิจัยสถาบัน. (ออนไลน์). <http://gotoknow.org/blog/kwancahi/98050>
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). วิจัยกับการบริหารการศึกษา. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิจัยสถาบันเพื่อการประกันคุณภาพ 7 – 10 พฤษภาคม 2545. สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสถาบัน
เรื่อง ความคิดเห็นต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

คำชี้แจง
1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยสถาบัน โดยทำการศึกษาความคิดเห็นต่อการทำวิจัยสถาบัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ <div style="margin-left: 40px;">ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม</div> <div style="margin-left: 40px;">ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยสถาบัน</div> <div style="margin-left: 40px;">ตอนที่ 3 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน</div>
3. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. การให้ข้อมูลของท่านในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และจะสำเร็จได้ด้วยดี ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามในทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อหน่วยงานหรือตัวท่านแต่ประการใด ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี
*** ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งกลับคืน กองนโยบายและแผน ***

[ความหมาย

วิจัยสถาบัน หมายถึง กระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานหรือการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ หรือใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบายรวมทั้งการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยงานหรือองค์กร เช่น การวิเคราะห์ติดตามประเมินโครงการ หรือรายงานผลการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเอง เป็นต้น

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง และ/หรือกรอกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 25 ปี 25 – 30 ปี 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี 51 – 55 ปี 56 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี
 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี
 มากกว่า 21 ปีขึ้นไป
5. กลุ่มงาน/สังกัดที่ท่านปฏิบัติงานในปัจจุบัน
 คณะ สำนัก/สถาบัน ศูนย์ กอง
 อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. สถานะตำแหน่งสายงาน
 ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ
 ลูกจ้างประจำ พนักงานประจำตามสัญญา

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยสถาบัน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยสถาบันในข้อต่างๆ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง และ/หรือกรอกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน
 ไม่เคยทำ (โปรดระบุเหตุผล)
 เคยทำ จำนวน เรื่อง
2. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย
 ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย ไม่มีความรู้เลย
3. รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำ หรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การสำรวจ การวิเคราะห์งาน/ติดตามประเมิน
 การรายงานผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพการศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติ
 - จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร
 - จากข้อเสนอแนะ/หลักเกณฑ์ของผู้ให้ทุนวิจัย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. สิ่งที่กำลังถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- นำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร
 - ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน
 - ทำให้ได้ฐานข้อมูลในการบริหารจัดการหน่วยงาน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ท่านต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ
 - ผลงานวิจัยต่างๆ
 - ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน
 - ผู้เชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์
 - ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- งบประมาณส่วนตัว
 - งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน
 - งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
9. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- แบบสำรวจ
 - แบบสอบถาม
 - แบบสัมภาษณ์
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. จากข้อ 9. การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ
- สร้างเครื่องมือร่วมกับเพื่อนร่วมงาน
- สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง
- ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป (เช่น SPSS หรือโปรแกรมอื่นๆ)
- วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความถี่
- ค่าร้อยละ
- ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

13. การนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน
- เพื่อประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา
- เพื่อประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

14. การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด
- เผยแพร่ผ่านการจัดประชุม/สัมมนาวิชาการวิจัย และ/หรือวารสารต่างๆ
- เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์หน่วยงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

คำชี้แจง ในการทำวิจัยสถาบันท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรู้ในการทำวิจัย					
(1) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย					
(2) ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาการวิจัย					
(3) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา					
(4) ความรู้เกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล					
(5) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย					
(6) ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล					
ทักษะในการทำวิจัย					
(7) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการทำวิจัย					
(8) ทักษะการเขียนโครงการวิจัย					
(9) ทักษะในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล					
(10) ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์/โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล					
(11) ทักษะการแปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล					
(12) ทักษะการเขียนรายงานการวิจัย					
แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย					
(13) ห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(14) งานวิจัยสถาบันที่เกี่ยวข้องสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(15) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์					
(16) งานวิจัยทั่วไปสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(17) แหล่งความรู้ทางวิชาการที่อยู่ใกล้หน่วยงาน และ/หรือ แหล่งข้อมูลที่มีอยู่จริง					
ที่ปรึกษาในการทำวิจัย					
(18) คำปรึกษาจากผู้บริหารหน่วยงาน					
(19) การช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ปัญหาในการทำวิจัยจากหัวหน้างาน และ/หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
(20) การสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ร่วมงาน					
(21) คณาจารย์ในหน่วยงานที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย					

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(22) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย					
งบประมาณในการทำวิจัย					
(23) งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน					
(24) งบประมาณอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย					
(25) งบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น					
นโยบายของหน่วยงาน					
(26) ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย					
(27) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
(28) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นได้รับทราบ					
(29) ผู้บริหารใช้ผลงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบและ/หรือความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน					
(30) ผู้บริหารสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีการอบรมหรือเพื่อเข้าร่วมในการทำวิจัย					
ด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย					
(31) การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น					
(32) การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่นที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย					
(33) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ					
(34) การใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ					
(35) การมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในการทำวิจัย					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายสุรชัย เกตุนิล
หน่วยงาน	กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ตำแหน่งงาน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
การศึกษา	
ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปริญญาโท	(กำลังศึกษา) ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสถาบัน
เรื่อง ความคิดเห็นต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

คำชี้แจง	
1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยสถาบัน โดยทำการศึกษาความคิดเห็นต่อการทำวิจัยสถาบัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้	
ตอนที่ 1	สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2	สภาพการทำวิจัยสถาบัน
ตอนที่ 3	ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน
3. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	
4. การให้ข้อมูลของท่านในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และจะสำเร็จได้ด้วยดี ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามในทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อหน่วยงานหรือตัวท่านแต่ประการใด	
ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี	
*** ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งกลับคืน กองนโยบายและแผน ***	

ความหมาย

วิจัยสถาบัน หมายถึง กระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ ไปประยุกต์ใช้หรือใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบายรวมทั้งการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยงานหรือองค์กร เช่น การวิเคราะห์ติดตามประเมินโครงการ หรือรายงานผลการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเอง เป็นต้น

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง และ/หรือกรอกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 25 ปี 25 – 30 ปี 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี
 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี 51 – 55 ปี 56 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี
 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี
 มากกว่า 21 ปีขึ้นไป
5. กลุ่มงาน/สังกัดที่ท่านปฏิบัติงานในปัจจุบัน
 คณะ สำนัก/สถาบัน ศูนย์ กอง
 อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. สถานะตำแหน่งสายงาน
 ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ
 ลูกจ้างประจำ พนักงานประจำตามสัญญา

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยสถาบัน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยสถาบันในข้อต่างๆ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

และ/หรือกรอกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการทำวิจัย/วิจัยสถาบัน
 ไม่เคยทำ (โปรดระบุเหตุผล)
 เคยทำ จำนวน เรื่อง
2. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย
 ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย ไม่มีความรู้เลย
3. รูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่เคยทำ หรือที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การสำรวจ การวิเคราะห์งาน/ติดตามประเมิน
 การรายงานผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพการศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ที่มาของปัญหาที่นำมาทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน/ตรงกับงานที่ปฏิบัติ
 - จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร
 - จากข้อเสนอแนะ/หลักเกณฑ์ของผู้ให้ทุนวิจัย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. สิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- นำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร
 - ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน
 - ทำให้ได้ฐานข้อมูลในการบริหารจัดการหน่วยงาน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. แหล่งความรู้ที่ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งความรู้ที่ท่านต้องการศึกษาในเรื่องที่ทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ
 - ผลงานวิจัยต่างๆ
 - ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ หรือผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. ผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย หรือที่ต้องการให้เป็นผู้แนะนำปรึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน
 - ผู้เชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์
 - ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- งบประมาณส่วนตัว
 - งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน
 - งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
9. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- แบบสำรวจ
 - แบบสอบถาม
 - แบบสัมภาษณ์
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. จากข้อ 9. การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สร้างเครื่องมือโดยมีที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ
- สร้างเครื่องมือร่วมกับเพื่อนร่วมงาน
- สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง
- ปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป (เช่น SPSS หรือโปรแกรมอื่นๆ)
- วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความถี่
- ค่าร้อยละ
- ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

13. การนำผลการวิจัยหรือความคาดหวังในการนำไปประยุกต์ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน
- เพื่อประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา
- เพื่อประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของสายงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

14. การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือความต้องการที่จะนำเสนอ/เผยแพร่ผลงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เผยแพร่ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด
- เผยแพร่ผ่านการจัดประชุม/สัมมนาวิชาการวิจัย และ/หรือวารสารต่างๆ
- เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์หน่วยงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน

คำชี้แจง ในการทำวิจัยสถาบันท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดต่อการทำวิจัยสถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรู้ในการทำวิจัย					
(1) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย					
(2) ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาการวิจัย					
(3) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา					
(4) ความรู้เกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล					
(5) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย					
(6) ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล					
ทักษะในการทำวิจัย					
(7) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อประสานงานในการทำวิจัย					
(8) ทักษะการเขียนโครงการวิจัย					
(9) ทักษะในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล					
(10) ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์/โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล					
(11) ทักษะการแปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล					
(12) ทักษะการเขียนรายงานการวิจัย					
แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย					
(13) ห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(14) งานวิจัยสถาบันที่เกี่ยวข้องสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(15) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์					
(16) งานวิจัยทั่วไปสำหรับศึกษาค้นคว้า					
(17) แหล่งความรู้ทางวิชาการที่อยู่ใกล้หน่วยงาน และ/หรือ แหล่งข้อมูลที่มีอยู่จริง					
ที่ปรึกษาในการทำวิจัย					
(18) คำปรึกษาจากผู้บริหารหน่วยงาน					
(19) การช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ปัญหาในการทำวิจัยจากหัวหน้างาน และ/หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง					

ปัจจัยในการทำวิจัยสถาบัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(20) การสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ร่วมงาน					
(21) คณาจารย์ในหน่วยงานที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย					
(22) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย					
งบประมาณในการทำวิจัย					
(23) งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน					
(24) งบประมาณอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย					
(25) งบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น					
นโยบายของหน่วยงาน					
(26) ผู้บริหารมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย					
(27) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง การปฏิบัติงาน					
(28) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องหรือ บุคคลอื่นได้รับทราบ					
(29) ผู้บริหารใช้ผลงานวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาความดี ความชอบและ/หรือความก้าวหน้าในการกำหนดตำแหน่งของ สายงาน					
(30) ผู้บริหารสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีการอบรมหรือเพื่อเข้าร่วมใน การทำวิจัย					
ด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย					
(31) การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น					
(32) การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่นที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการทำวิจัย					
(33) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ					
(34) การใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ					
(35) การมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติในการทำวิจัย					